DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED. ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 186. SZÁM. Debrecen, 1939 augusztus 17 csütörtök ÁRA: 12 FILLÉR

Vasidegeket!

Megáll az ember esze, hogy mennyi különféle valótlan és esztelen álhírt kolportál a világsajtó egyrésze Magyarországról. Elképesztő az a könnyelműség, sőt vakmerőség, amivel egyes külföldi »hírgyárosok« a megtévesztés, zavarkeltés dum-dum golyóit lövöldözik vaktában. A valótlan hírek mákvirágaiból már összekötöttünk egy csokorra valót. Képtelenebbnél képtelenebbek ezek a hírek, különösen azok amelyeket Magyarország és Németország viszonyáról terjesztettek Felháborító hogy megbízható jelentések szerint — csak azért terjesztették ezeket a valótlan és célzatos híreket, hogy a nemzetközi közvélemény figyelmét részben elvonják az égető danzigi problémákról.

A legnagyobb lelkiismeretlenség kell hozzá, hogy egy országgal ilyen csúnya játékot folytassanak. Az utóbbi időben általában azt lehetett tapasztalni, hogy egyes külföldi sajtóorgánumok előtt semmi sem szent, legkevésbé az igazmondás kötelezettsége. Képesek mindenféle hazugságot feltálalni csak hogy zavart keltsenek. Azt hisszük nem tévedünk ha azt állítjuk hogy az európai helyzet lényegesen tisztább lenne, ha unos-untalan nem bukkannának fel a különböző álhírek, ha nem nyugtalanítanák a különböző országok közvéleményét a legvadabb álhírekkel.

Most amolyan papirosháború folyik, a külföldi ujságlepedőkre nyomtatott álhírekkel. Olyan ez, mint a gázháború, de ennek célja az idegek felőrlése, megtépázása, egy beteges pszihózis kitermelése, az emberek nyugtalanítása.

Sajnos a rémhírek hadjárata ellen nem igen lehet mit tenni — úgynevezett hivatalos úton. Hiába való volna egyes külföldi lapok eljárása ellen való tiltakozás, hiszen láthatjuk, alighogy kiderül egyik álhír képtelensége, következik a másik. Ez a hullám aligha állítható meg, míg maguk a nagyhatalmak nem tesznek ellene valamit Ellenben igenis itthon védekezni lehet az álhírek ellen. Nagyon egyszerű a védekezés módja. Egyszerűen logikusan kell gondolkozni és nem kell felülni az egymást kergető vad- és esztelen híresztelé-seknek. Várni kell egy-két napot s aztán úgyis kiderül, hogy mese volt az, amit megelőző nap feltálaltak.

Aztán ne legyünk nyulszívűek, akik minden mende-mondának felülnek és rettegnek a sok riasztásnak szánt badarságoktól. Kemény magyar lélekkel és vasidegzettel kell szembenézni a mai időkkel és eseményekkel. Az álhírektől pedig ne hagyjuk magunkat befolyásolni, erősítsük magunkban a régi jó magyar tulajdonságot, a nyugalmat, magabízást és nemzeti öntudatot!

Tárgyalások Danzigról

A danzigi főbiztos visszatért Németországból
Kijelentette: nem mond le a békés megoldás reményéről

Csáky külügyminiszter Salzburgba érkezett, hol Frick német miniszter vendége

Salzburg, aug. 16. (Német TI.) **Frick dr birodalmi belügyminiszter és felesége szerdán többnapos tartózkodásra Salzburgba érkezett. Velük együtt érkezett Csáky István gróf magyar külügyminiszter, aki néhány nap óta Frich birodalmi miniszter vendége, valamint Sztójay Döme berlini magyar követ is.**

Párizsi je.entés szerint...

Páris, aug. 16. (MTI.) A párisi lapok egyrésze a Havas Iroda részletes berlini értesüléseit közli Csáky István gróf németországi tartózkodásáról és a német politikai köröknek a magyar kérdéssel kapcsolatban elfoglalt álláspontjáról. **A jelentés szerint lehetséges hogy Csáky István gróf ismételten találkozni fog Ribbentrop külügyminiszterrel.** Berlini illetékes körökben cáfolják azokat a híreket, amelyek szerint német részről a magyar-német gazdasági és politikai kapcsolatok kifejlesztésére és a különböző magyar törekvések támogatására vonatkozó javaslatokat terjesztettek volna a magyar kormány elé.

A Petit Journal értesülése szerint azokon a megbeszéléseken, amelyeket **Beck nemrégiben a varsói angol és francia nagykövettel folytatott, nemcsak a danzigi kérdésről, hanem Magyarországról és Szlovákiáról is szó volt.** Ha Magyarországot közvetett, vagy közvetlen nyomás veszélye fenyegetné, ezáltal Lengyelország is veszélyben forogna. Természetes — írja a lap, — hogy Anglia Varsóra bízza annak a megállapítását, hogy **Lengyelország érdekei mikor forognak veszélyben.**

A danzigi főbiztos útja

Danzig, aug. 16. (Havas.) Burckhardt danzigi népszövetségi főbiztos Berchtesgadenből jövet, ahol **tanácskozást folytatott Hitler kancellárral, Danzigba érkezett.** Megérkezése után fogadta Greisert, a danzigi szenátus elnökét, majd Chodacki lengyel főbiztost, akiket tájékoztatott berchtesgadeni tanácskozásainak eredményéről. A megbeszélések tartalmáról semmiféle hír nem szivárgott ki.

Burckhardt, Berchtesgadenből visszatérve, kedden délután a külföldi sajtó képviselőihez a következő írásbeli nyilatkozatot juttatta el:

— Nem voltam Genfben és nem folytattam megbeszélést a Népszövetség főtitkárával, Londonba sem szándékozom menni. **Rövid utazást tettem Németországban, amelynek folyamán alkalmam volt rövid eszmecserét folytatni Danzigra vonatkozó belső kérdésekről.**

A németországi útjának eredményére vonatkozó kérdésekre Burckhardt csak annyit válaszolt, **hogy nem mond le a danzigi kérdés békés megoldásának reményéről.**

Danzig, aug. 61. (MTI.) **Greiser, a danzigi szenátus elnöke és Chodacki, a lengyel kormány danzigi diplomáciai képviselője, szerdán délben mintegy félórás megbeszélést folytatott egymással a szenátus épületében. Chodacki követ, — aki szerdán délután Varsóba utazott — beszámolt Beck külügyminiszternek a megbeszélésekről.**

Danzig, aug. 16. (Német TI.) A „Danziger Vorposten" erélyesen szembeszáll a külföldi sajtóban ismételten felbukkanó s a **„danzigi megegyezésről" szóló híresztelésekkel, Német részről határozottan kijelentették, hogy erkölcsi és jogi igényről van szó, amelyet félmegoldásokkal nem lehet kielégíteni.**

Páris, aug. 16. (MTI.) Francia diplomáciai körökben kijelentették, hogy **Burckhardtnak,** a danzigi népszövetségi főbiztosnak, Angliához, Franciaországhoz és Svédországhoz, mint a hármas bizottság tagjaihoz eljuttatott jelentése **nem tartalmazza a német kormány tervezetét a danzigi kérdés megoldására és Hitler nem bízta meg Burckhardtot,** hogy a hármas bizottság tagjaihoz tervezetet juttasson el.

Berlin, aug. 16. (MTI) A *Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz* erélyesen visszautasítja a danzigi kérdés tárgyalások útján való megoldásának lehetőségéről elterjedt híresztelésekét. Bizonyos országban — írja egyebek között — jónak látják, hogy a mostani zátonyra jutott helyzetben »tárgyalásokról« beszéljenek. Nyomatékosan emlékeztetnünk kell arra hogy egyetlen egy német sem felejtette el Versaillest, amely sohasem többé nem lehet »megegyezések« kiindúló pontja. *Tekintettel az ellenséges érzületre,* amelyet a Német Birodalom egyre fokozottabb mértékben tapasztal keleti szomszédja részéről, amelynek az újáteremtésében maga is segédkezett — legfőbb ideje ezt az államot is figyelmeztetni, hogy *mi illeti meg jogosan és mi nem.*

Burckhardt üzenetet titokban tartják

London, aug. 61. Radzinszki gróf lengyel nagykövet kedden felkereste Halifaxot hivatalában. Az angol külügyminiszter **ismertette a nagykövet előtt Burckhardt danzigi népszövetségi főbiztosnak Hitler kancellárral Berchtesgadenben folytatott megbeszéléséről Londonba küldött jelentését.** A jelentést már elküldték a francia és svéd kormánynak is. Noha **Burckhardt üzenetét szigorúan titokban** tartják, londoni diplomáciai körök szerint a berchtesgadeni tárgyalások **semmi újat nem hoztak.** Chodacki danzigi lengyel főbiztos és Greisler, a szenátus elnöke között lefolyt találkozásnak nem tulajdonítanak különös fontosságot. Az összejövetel csupán a helyi kérdések — beleértve a danzigi vámügyet — megbeszélésére szolgáltak

Onkéntes lengyel századok

Varsó, aug. 16. Haller nyug. tábornok a vezetése alatt álló és nevét viselő katonai jellegű szervezet tagjaihoz napi parancsot intézett, amelyben többek között ezt mondja: a Haller-szövetség Pomerániában, amely a legközelebb fekszik Danzighoz, *önkéntes századot alakít.* A döntő győzelemig készek vagyunk harcolni.

Lelőtte'x egy lengyel katonát

Danzig, aug. 61. Szerdán reggel közvetlenül a kohlingi határsorompó előtt danzigi területen megjelent egy lengyel katona. A danzigi vámtisztviselők felszólítására **ráfogta puskáját a vámtisztviselőkre, akik erre fegyverüket használták és halálosan megsebesítették a lengyel katonát.**

A Kohlingnál történt határincidensről a következő részleteket jelentik: Egy danzigi vámtisztviselő a határtól 350 méternyire danzigi

KRAYER festék ezentúl Csapó u. 13

területen levő vámsorompónál hajnalban észrevett egy lengyel katonát. A vámtisztviselő mintegy nyolc méternyi távolságból **rákiáltott a katonára, aki azonnal vállához kapta puskáját.**

A német tisztviselő újból rákiáltott a katonára és figyelmeztetésül a földre lőtt, mire a lengyel katona lövéssel válaszolt. Erre a danzigi vámtisztviselő kíséretében levő két tisztviselő közül az egyik rálőtt a katonára. A golyó mellén találta és azonnal megölte a katonát.

Hazugságoknak bizonyultak...

London, aug. 16. Az angol sajtóban erős visszhangot keltett a magyar sajtó egyhangú tiltakozása a Magyarországgal kapcsolatban terjesztett híresztelések ellen. Az angol kormányhoz közelálló *Daily Telegraph* szerda reggeli számában a magyar tiltakozás hatása alatt szintén azt írja, hogy *hazugságoknak bizonyultak mindazok a híresztelések, amelyek szerint német részről bizonyos nyomást akartak volna gyakorolni Magyarországra.* Anglia felelős köreiben az a felfogás alakult ki — írja a lap — hogy mindezek a beállítások csupán célzatos híresztelések voltak, hogy a figyelmet elterelják a német—lengyel felszültségről. A nemzetközi helyzet égető pontja továbbra is Danzig és a korridor.

A »Press Association« szerint *jólértesült londoni körökben nem tudnak azokról a hírekről, melyek szerint a közeljövőben az öt nagyhatalom, Anglia, Franciaország, Lengyelország, Olaszország és Németország külügyminiszterei találkoznának, hogy megtárgyalják a danzigi ügyet.*

Halifax lord több mint valószínű csütörtökön visszautazik majd Yorkshire megyei birtokáról Londonba.

Berlin, aug. 16. (Német TI.) A 12 Uhr Blatt a salzburgi és berchtesgadeni megbeszélésekről a francia és az angol sajtóben megjelent híresztelésekkel foglalkozva, többek között a következőket írja:

Csúfosan meghiusult az a kísérlet, hogy Magyarországot játsszák ki ütőkártyaként a tengellyel szemben. A kísérletezők kénytelenek voltak Budapestről néhány éles és félreérthetetlen cáfolatot tudomásul venni.

A legújabb fogás most az, hogy állítólagos »*értekezletekről*« *beszélnek, amelyeknek megrendezéséből Berchtesgadenben, vagy Salzburgban állapodtak meg. Ismét ki kell ábrándítanunk a híresztelések terjesztőit. Az értekezletek, melyeknek tervét nekünk akarják tulajdonítani, csak a londoni és párizsi mesemondók képzeletében élnek. Nincs szükségünk értekezletre, hogy megállapítsuk Németország jogait.*

Hungária női kalapszalon
áthelyezte üzemét
Csapó u. 6. az udvarban.

Danzigban ismét megindúltak a tárgyalások

Párizs, aug. 16. (MTI). Daladier miniszterelnök szerdán délelőtt Bonnet külügyminiszterrel behatóan megvizsgálta a nemzetközi helyzetet, elsősorban danzigi kérdést. A francia kormány továbbra is éber figyelemmel kiséri a Danzig körül folyamatban levő diplomáciai eszmecseréket és állandóan szoros kapcsolatot tart fenn Londonnal. Burckhardt nemvett át Hitlertől a danzigi kérdés megoldására vonatkozólag javaslatokat és a maga részéről semmiféle megoldási tervet nem közölt Hitlerrel. — Burckhardt most a berchtesgadeni megbeszélés során igyekezett alapot találni a tárgyalások fonalának újrafelvételre. Ugylátszik erőfeszítéseit siker koronázta és Danzigban ismét megindultak a tárgyalások az ellentétek kiküszöbölése érdekében.

Hitler negyedszázados jubileuma

Berchtesgaden, aug. 16. (NTI). Abból az alkalomból, hogy *Hitler* vezér negyedszázaddal ezelőtt lépett be, mint önkéntes a 16. bajor gyalogezredbe, *Göring* vezértábornagy szerdán felkereste a Berghofban Hitler vezért és a maga, valamint a német hadsereg nevében jókívánságait fejezte ki előtte. — Hasonlóképpen jókívánságát tolmácsolta az évforduló alkalmából táviratban a hadsereg és a tengerészet főparancsnoka, valamint a vezérkar főnöke. *Himler* SS birodalmi vezető a nemzeti szocialista védőosztagok jókívánságait személyesen fejezte ki Hitler előtt.

Német telepitési tervek

Berlin, aug. 16. Keletporoszország körzetvezetője cikket közöl egy nagy nemzeti szocialista folyóiratban, amely szerint kétmillió telepest szándékoznak Keletporoszországba költöztetni.

A tartománynak ma mindössze két és félmillió lakosa van, így négyzetkilométerenként 62 lakossa elmarad a birodalom egyéb részeinek népsűrűsége mögött. Az új telepesek a birodalomból vándorolnának be és ezzel kapcsolatban erősen iparosítanák Kelet-Poroszországot. Egyébként máris százezer új telepes költözött a tartományba.

London, aug. 16. Itteni politikai körök az angol-francia-orosz tárgyalásokkal kapcsolatban azt beszélik, hogy Szovjetoroszország új követeléseket támasztott, melyeknek lényege az, hogy *a Szovjet tárgyalások alapját ki szeretné szélesíteni és azt kívánja, hogy keletázsiai fegyveres összeütközés esetén a nyugati hatalmk szinén siessenek segítségére.*

Teleki miniszterelnök: Vigyázzunk, a lélek maradjon magyarnak

A kunok betelepülésének 700. évfordulójának megünneplése.

Budapest, aug. 16. Impozáns külsőségek között folyt le a Jászkun Kongresszus. Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyék közönsége *a kunok hazánkba történt betelepülésének hétszázadik évfordulója alkalmából, Horthy Miklós kormányzó fővédnökségével és gróf Teleki Pál miniszterelnök védnökségével, augusztus 16-án, szerdán délelőtt tizenegy órakor a vármegyeháza közgyűlési termében, Jászkun Kongresszust tartott.*

Pontban tizenegy órakor érkezett meg a vármegyeháza udvarára *Teleki Pál* gróf miniszterelnök, akit hosszantartó lelkes éljenzés és taps fogadott.

Vitéz *Endre László* alispán elnöki megnyitójában meleg szavakkal üdvözölte *Teleki Pál* gróf miniszterelnököt és a megjelent előkelőségeket, majd nagy beszédben hangoztatta, hogy a *kunok tömeges beköltözése 1239-ben, tehát hétszáz esztendővel ezelőtt történt.*

A kongresszus vitéz *Endre László* alispán indítványára táviratilag üdvözölte a kongresszus fővédnökét *Horthy Miklós kormányzót.*

Ezután dr *Györffy István* egyet. tanár »A jászkunok története« címmel tartott előadást.

Taps és éljenzés közepette állott fel ezután gróf *Teleki Pál* miniszterelnök szólásra és a következőket mondotta:

— Milyen ünnepet ülünk ma? Ősi szokások, ősi tudatok, az ősi önérzet fennmaradásának ünnepét *Olyan ősi tudatok és szokások ünnepét, amelyek Keletről jöttek és a magyarságot keletiségében megerősítették. Hogy magyarok tudtunk maradni és nem az erdők világának népei közé olvadtunk be s lettünk másokká, annak köszönhetjük, hogy pusztaiságunkban megerősítettünk.* Ebben pedig nagyrésze volt a kunságnak. A legősibb kultúrák érintkezésébe ezek a pusztai népek adnak lelket, politikai készséget talán az első városkultúráknak is, amelyek Ázsiában a puszták övének szélein, Észak-Kínában, Indiában, Mezopotániában és Kelet-Európában születtek. A pusztai kultúrának mély gondolatvilága van, messze tekintő, messze merengő, misztikus de igen élesen figyelő, meggondolt, szűkszavú, kevés anyaggal, kevés alkotásban kifejező.

— Milyen gondatvilágokat hoztunk mi is magyarok és kunok magunkkal és milyen gondolatvilágok élnek bennünk a lelkünk mélyén akkor is, ha más kultúráktól veszünk át értékeket. Tanulunk az idegentől, de *nem leszünk tőle mások.* Mi használunk mozdonyokat, telefonokat, rádiót, használunk mindenfélét, de mikor ezeket használjuk és a magyar Alföld szívét, a magyar léleknek ezt a *fenntartott talaját iparosítjuk, civilizáljuk, vigyázzunk: ez a lélek maradjon meg magyarnak mert ez a lélek ebben a tájban gyökerezik, ehhez tartozik.*

— A mai kongresszusnak ez az értelme. Tisztelettel, szeretettel ápolása annak a gyökérnek, amely a magyar talajban, ebben az ősi pusztai magyar talajban s főleg annak közepében, a magyar Alföld szívében gyökerezik, amelynek fája vagyunk, amelynek fáját ápolnunk, őriznünk kell, de mindig a gyökérből szívja azt, ami a fának további felvirágozásához szükséges.

— Így állíthatunk emléket a gyökerek legfőbbikét jelképező nagy fejedelemnek, nagy királynak Attilának is. De ennek nem szabad valamely államhatalomtól valamely hivataltól és hivatalos formák között történnie, hanem a *magyarság egészének a lelkéből és társadalmából kell kiindulnia.* Felállíthatunk ilyen emlékeket bátran és büszkén mutathatjuk, hogy *a lélek amelyet idehoztunk, s amely ázsiai, nem vált káráro Európának.*

— Én két-három esztendővel ezelőtt Franciaország egyik legnagyobb lapjában a »Figaróban« írtam meg ezt: *ázsiai vagyok s büszke vagyok rá. Miért nem mondjuk ezt nyugodtan mindnyájan? Nem vagyunk vele kevésbé kultúráltak, mert kultúránk régibb, a kultúra kevés beszédű, jól megfontolt népünknek szavából cseng! Miért ne legyünk rá büszkék? Ez a büszkeség hozott össze bennünket ma is s ennek a büszkeségnek a jegyében üdvözlöm a kongresszust.*

A miniszterelnök beszédét többször szakította félbe a lelkes taps s helyeslés.

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy Batthyányi u. 10. szám alatt levő Balogh Zoltán hölgyfodrász üzletét átvettem, továbbra is kérem sz. ves pártfogásukat. Tisztelettel
HERMANN ENDRE hölgyfodrász

— **Epe- és májbetegségeknél**, elsősorban epehomoknál és epekőképződésnél, krónikus epehólyaghurutnál és hurutos sárgaság fellépésénél reggelenként éhgyomorra egy pohár kissé felmelegített természetes **„Ferenc József“** keserűvíz az emésztés útját alaposan kitisztítja és a hasi szerveket élénkebb tevékenységre serkenti. Kérdezze meg orvosát!

Vigszinház
Ez év legnagyobb sikerű francia filmremeke:
Ködös utak
Fősz.: JEAN GABIN
16 éven felülieknek!
Felejthetetlen élmény!

Két újabb Heine-Medin megbetegedés történt

Debrecenben az elmúlt két nap folyamán, utolsó híradásunk óta *két Heine-Medin megbetegedés történt.* Mindkettőt jelentették a tisztifőorvosi hivatalnak s az elsőfokú közigazgatási hatóságnak. *Egyik megbetegedés a Gyolcsos uccában, a másik a Bihari-telepi Keresztes uccában történt.* A tisztifőorvosi hivatal nyomban megtette a szükséges óvintézkedéseket. A két megbetegedettet a gyermekklinikára szállították, családtagjaikat pedig a szociális ügyosztály telepén levő épületben helyezték el megfigyelés céljából.

Augusztus hó 16-án, szerdán újabb megbetegedést nem jelentettek be.

A gyermekklinikán fekvő betegek állapota szépen javul közülük többen a hét folyamán elhagyhatják a betegágyat. A bénulásnak nem maradt fenn semmi nyoma egyik betegnél sem.

Motorkerékpárszerencsétlenség ért egy német állampolgárt a földesi országúton

A földesi országúton haladt oldalkocsi motorkerékpáron *Hadlich* Mátyás német állampolgár. A motort ő vezette, az oldalkocsiban a leánykája ült. A motor 50 kilométeres sebességgel robogott, mikor hirtelen nekifordult az ároknak és belefutott.

Az oldalkocsiból Hadlich Mátyás leánya széles ívben kivágódott,

de szerencsére nem az országút felé esett, hanem a puha szántóföldre és így nem szenvedett súlyosabb sérüléseket. Hadlich Mátyást maga alá temette a felborult motorkerékpár és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy be kellett szállítani a beretyóújfalui kórházba, ahol ápolás alá vették. Sérülései egy hét alatt gyógyulnak annyira, hogy utazhat tovább Németországba. A motorkerékpár használhatatlanná zúzódott.

Hadlich Mátyás, akit a kórházban kihallgattak, elmondta, hogy a szerencsétlenségért nem okoz senkit, a motor romlott el, mert előzőleg három szekeret is előzött és mikor az utolsó előzés után akart visszakanyarodni,

a gép nem engedelmeskedett, hanem tovább vitte az árok felé.

Hadlich Mátyás nemzetközi vezetőigazolvánnyal rendelkezett. — Nagyvárad felől érkezett magyar területre és Budapestre akart jutni motorkerékpárján.

Pár héttel esküvője után hirtelen meghalt Nagy Lenke Klára, az ismert írónő

Egy fiatal élet tragédiája.

Megdöbbentően tragikus haláleset híre terjedt el a tegnapi nap folyamán a városban. Fiatalon, 24 éves korában, pár héttel esküvője után elhunyt szászfai *Ragályi Lászlóné*, született *Nagy Lenke Klára*, akinek nevét olvasóink jól ismerték a DEBRECZEN hasábjain megjelent szebbnél-szebb költeményeiről.

A fiatal súgárzó szépségű asszony nagyon tehetséges írónő volt Az Írónők Társaságának műsorán is számtalanszor szerepelt és költeményeiben egy tiszta, meleg lélek vallomásai bontakoztak ki.

Az utóbbi hónapokban boldogan készült asszonyi hivatására és ismerőseinek örömmel beszélt arról, hogy szeretett férjével, aki Csengerujfaluban tanító, falura fog költözni. Minden álma a magyar falu tiszta szép élete volt s a kegyetlen végzet megfosztotta attól, hogy ez az óhajtása beteljesedjen.

Július hó 29-én volt a polgári esküvője s utána következő vasárnap a Nagytemplomban tartották volna az egyházi esküvőt. Azonban a fiatal asszonynál tüdővérzés lépett fel és hasztalan volt a rajongásig szeretett férj és szülők minden önfeláldozó ápolása, az orvosok gondos kezelése, a fiatal életet nem lehetett megmenteni: *Nagy Lenke Klára elhunyt.* Halála széles körökben mély részvétet váltott ki.

Nagy Lenke Klára temetése szombaton délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából a református egyház szertartása szerint. Lakás: Dobó ucca 36. Temetését Fehértói temetkezési vállalata rendezi, Dégenfeld-tér 4. szám.

A VILÁG legolcsóbb fürdője a nagyerdei strand Használja ki!

Hungária filmszínház

Ma: először egy nagysikerű **vígjáték** ezer bonyolult és mulatságos helyzettel:

A meg nem értett férj

Fősz.: **Johannes Riemann, Luise Ulrich, Hilde Hildebrand** és **Hans Söhnker**

Előadások: délután 5, 7, 9 órakor!

Betörtek Harstein Nándor földbirtokos lakásába

Nagyarányú betörést fedeztek fel szerdán reggel a püspöki palotában. Kedden este ismeretlen tettes felfeszítette *Harstein Nándor földbirtokos lakását és onnan ötszáz pengő körüli készpénzt lopott el, egy aranyórával együtt.*

Harstein Nándor kedden családjával kint tartózkodott szentgyörgyi birtokán s szerdán reggel háromnegyedhét órakor jött autójával Debrecenbe. A házmester kíséretében gyanútlanul elindult a püspöki palotában levő lakására, mely a IV. lépcsőudvarban van az első emeleten.

Ahogy a liftből kilépett látta, hogy a folyosóra nyiló előszoba ajtaja nyitva van. A kétszárnyú ajtó be volt ugyan téve, de mindkét szárnya akadálytalanul nyilt ki. A birtokos bement a lakásba, de azonnal visszahőkölt:

— Betörés történt — mondotta az ott álló házmesternek.

Bementek a lakásba, melynek a szobáiban a *fiókok melyek nem voltak eredetileg sem bezárva, kihúzgálva álltak, tartalmuk a földön hevert, egy másik szobában egy ruhásszekrény volt felfeszítve, a fehérneműek a földön szerte szórva a legnagyobb rendetlenségben.*

Harstein Nándor azonnal hozzákezdett annak vizsgálásához, hogy mi tünt el.,

— Elvitték a pénzem — mondotta a házmesternek — de hogy mennyit magam sem tudom, a revolvert azonban itthagyták a szekrény polcán.

Nyomban telefonáltak a rendőrségre. Pár perc alatt detektivek jelentek meg a helyszínen és megkezdték a vizsgálatot. Közben pedig *Harstein Nándor* kitelefonált vidéki birtokára feleségének, akit a sofőr behozott Debrecenbe és ő is részt vett a nyomozási vizsgálaton

Az eddigi megállapítás szerint *ötszáz pengő körüli készpénzt talált a betörő a ruhásszekrényben, ahonnan egy zsebórát is elvitt más értékes tárgyakhoz azonban nem nyult.* A betörőnek nem volt szerencséje, mert nagyobb összeget nem tartanak a lakásban. A betörés még az esti kapuzárás előtt történhetett, mert az egyik lakó tíz óra előtt néhány perccel, mikor a lakás előtt felment emeleti lakására látta hogy az ajtó rendellenes állapotban van betéve, de akkor még nem gondolt semmi rosszra. *A betörő gyorsan, kapkodva dolgozott a nyomok szerint.* Az előszoba ajtaját könnyen benyomta s minden feltűnés nélkül jutott a lakásba.

Kézrekerítésére a nyomozás megindult.

Betöréses kár ellen biztosítás nélkülözhetetlen!

Csak mint szabad nép

Gróf Sigray Antal beszéde a Károly király emlékünnepélyen.

A Tihanyi Országos Emlékbizottság az idén is ünnepséget rendezett Nagyboldogasszony napján IV. Károly király és a honalapító Szent István emlékezetére. Az esős időjárás miatt az ünnepséget a bencés apátság épületében tartották meg. Ottó királyfit gróf *Hunyadi* József v. b. b. t. t., az országgyülés felsőházát gróf *Széchenyi* Viktor, a képviselőházat *Varga* Béla képviselte. Jelen voltak továbbá gróf *Zichy* János, gróf *Sigray* Antal, özv. gróf *Apponyi* Albertné, özv. gróf *Andrássy* Gyuláné és sokan mások.

Az ünnepség a Magyar Nők Szentkorona Szövetségének zászlószentelésével kezdődött, amelyen megjelent *Auguszta* főhercegasszony is. A szentbeszédet *Varga* Béla balatonboglári plébános, országgyűlési képviselő tartotta, majd gróf *Sigray* Antal mondott ünnepi beszédet, hongoztatva, hogy *a magyar függetlenség gondolatának ápolása teljesen egybevág az utolsó koronás király iránt tartozó kegyelettel és hódolattal.*

— Ha egy bekövetkezendő általános rendezés úgy magyar szempontból, mint szomszédaink szempontjából, valamint az európai béke és egyensúly érdekében kívánatossá és szükségessé teszik a Dunamedence politikai ujjáalakítását és a Dunavölgye népeinek egy, a régi monarchia helyett alakítandó szövetségben való tömörülését úgy ebben, vagy bármely alakúlásban szövetségben, vagy unióban *a magyar csak mint szabad nép vehet részt. Mint nemzet, mely nem mondhat le a Dunamedencében az elsőszülöttségi jogáról és arról a vezető szerepről, amely nemcsak központi fekvése, hanem soha meg nem tagadott múltja sőt a trianoni csapás után tanúsított önmagához méltó magatartása folytán joggal meg is illeti.*

Gróf *Sigray* így fejezte be beszédét: az a nemzet, mely létéértés a szabadságjogai védelméért mindenkor kész volt fegyvert ragadni, önállóságáért a jövőben mindig fegyverrel is helyt fog állni. Nem mások lekicsinylése, vagy róluk mondott elítélő bírálat, sem magunk túlbecsülése tehát az, ha kijelentjük, hogy *Magyarország önállóságát más helyzetben levők példájától eltérőleg, bárki ellen megfogja fegyverrel védeni.*

Az ünnepség után a Magyar Golgotán megkoszorúzták a IV. Károly emlékművet. Délben Balatonfüreden társasebéd fejezte be az emlékünnepet.

London, aug. 16. Prágából jelenti a Reuter Iroda: Pozsonyban tovább tartanak a zsidóellenes tüntetések. A gettó ablakait majdnem kivétel nélkül beverték, sok zsidó üzletet szétromboltak. A Reuter Iroda szerint a 110.000 lakosú Pozsonyban 20,000 zsidó él.

Emergé gazdacsizmák

megérkeztek.

Neumann cipő

Svetits palota.
Takarékossági tag.

Hóman Bálintot megoperálták

Budapest, aug. 16. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki furunkulózisban megbetegedve, augusztus 5-én **könyökének mélyebb műtétnek vette magát alá** és jelenleg is orvosi kezelés alatt áll, ma délelőtt néhány órára már megjelent hivatalában, de a referenseken kívül egyelőre mást nem fogad.

Felborult egy autóbusz a Böszörményi úton

Szerdán délben a Debrecenből Miskolcra induló MÁVAUT autóbusz a Böszörményi úton az esős idő folytán csúszóssá vált talajon szerencsétlenül járt. Szabályosan haladt az út baloldalán, amikor hirtelen megcsúsztak a kerekek és a kocsi féloldalra dűlve a félméteres árokba fordult.

Szerencsére komolyabb következményei nem lettek a balesetnek Nem sérült meg senki, az autóbusz sem rongálódott meg. A Nyulason lakók nagy csoportokban siettek a vezető segítségére, hogy a kocsit felemeljék az útra. Ez a munka hosszú időt vett igénybe, közben a kocsi teljesen ledőlt az oldalára a csúszós talajon. Végül is sikerült az embereknek a kocsit kerekeire állítani és folytatta útját Miskolc felé.

Orvvadász agyonlőtt egy kis pásztorfiut

Szeged, aug. 61. A csegelei erdőben e hó elején ismeretlen tettes előtte Nagy Antal 9 éves pásztorfiút, aki a szegedi klinikán belehalt sérülésébe. A nyomozás során a csendőrség ma elfogta Turi Ferenc 25 éves csengelei napszámost, aki a környék ismert orvvadásza. Turi beismerte, hogy a pásztorfiút ő lőtte le. A kérdéses napon nyulra vadászott és az esti homályban véletlenül a fiúra lőtt. Amikor látta, hogy a fiú megsebesült, elmenekült és azóta az erdőben bujkált.

Ujabb templomfosztogatás Kassán

Kassa, aug. 16. A kassai dóm kincseinek eltűnése, valamint az utána következő két kassai templomtolvajlás ügyében még be sem fejeződött a nyomozás, máris újabb kassai templombetörés foglalkoztatja a rendőrséget. A rendőrkapitányság bűnügyi osztályára tegnap bejelentés érkezett, amely szerint **a Domonkosok templomában ismeretlen tettes feltörte a perselyeket és nagyobb mennyiségű pénzt vitt el belőlük.**

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást és a késő esti órákban sikerült is elfogni a tettest. A gyanu Fekete Károly 32 éves kassai lakosra terelődött, aki a kihallgatás során **be is vallotta, hogy többízben járt a Domonkosok templomában, hogy emgdézsmálja a perselyeket.** Kitűnt, hogy **kulcsot csináltatott a perselyekhez, amelyeket állandóan nyitogatott** és hogy a fosztogatás feltűnő ne legyen, 5—10 pengőt vettki s így a persely gondozóinak nem tűnt fel, hogy bizonyos összegek hiányoznak. Feketét letartóztatták.

Memel, aug. 61. A Garsden litván városkában pusztító tűz a városnak kb. felerészét elhamvasztotta. Összesen 500-ra tehető a leégett házak száma. Három halálos áldozat is volt.

—=—

Szikiák zúdultak a turistákra

Varsó, aug. 16. A Tátrában, Zakopane közelében egy kirándulócsoportra, amely vihar ellen szorosan egy hegycsúcs alatt keresett menedéket, sziklák zúdultak. **eKtten meghaltak, tizenhárman pedig megsebesültek.**

Szállítási késedelem miatt a

Gazdag Cirkusz

pénteken este fél 9 órakor kezdi meg az előadását.

Romániában kiszélesítették a katonai és határmenti zónákat

Erdélyi lapok híradása szerint az oláh hivatalos lapban királyi dekrétum jelent meg aaz erődítési, katonai és határzónák megállapításáról. Az erődítési zónát nem hozta nyilvánosságra az oláh hivatalos lap azzal, hogy ezt a községházák fogják az érdekeltek tudomására hozni. Viszont felsorolja a dekrétum a határmenti és katonai zónákat.

Eszerint a határzóna Máramarosszigetnél kezdődik és a következő vonal között van: Budfalva, Budesti, Breb, Mara folyó, Runc, Blidár völgye, Talna patak, Avasújváros, Aranyosmeggyes, Patóháza, Karaszó, Ivacskó, Alsóhomoród és Erdőd közötti vasút, Erdőd állomás, Réztelek, Kraszna patak, Királydarócig, Érmindszent, Kovácsi, Szántó, Tasnádszilvás, Sződemeter, Bercsény, Margitta, Abrai, Toti út, Dod erdő, Terje, Körösújlakig, a Sebes Körös a borosjenői útig, a borosjenői út a Graur patakig, a Graur patak, Dombrava erdő a 209-es hajlásnál, Felkér, Szenttelek, Görbed, Tenkehosszúaszó, aztán a Görbed csatornától a Fekete-tóig, a Fekete Körösig, Talpasig, beleértve a községeket. Aztán a határzóna Aradmegye felé folytatódik.

A katonai érdekű zóna Bihar megyében az élesdi országúton kezdődik. Élesd is beleesik azután a Sebes Körös Körösújlakig, Terje község, Nikol-domb, a dodi haid, a Ratiri malom, az Ábrány felé vezető út, az Ábrány—margittai út, maga Margitta község nem esik a katonai zónába. A Margitta—gencsi országút, Szilvás, Kisszántó—kovácsi közötti országút, továbbá az érmindszent felé eső országút. A Fehér és a Fekete Körös közötti zónában Nagyvárad, hollódi országút, Hollód község, Gyanta, a Fekete Körös Solymosig, a délkeleti völgy a Purcanto-malom, a Preluca csúcs, Bél és tovább a Fehér Körösig, majd vissza a Ligetmalom, Puszta Gyomár, azután az út Apati és Berettyó fele, az út Talpas fele, Fekete tót, a görbeli csatorna, Tenkehosszúaszó, Nyárló s a nagyvárad—belényesi vasútvonal.

A dekrétumhoz szigorú végrehajtási utasítást fűznek, amelynek értelmében azok, akik a román katonai zónában laknak, 30 napon belül kötelesek bejelentőlapjukat a katonai hatóságokkal lepecsételtetni.

Egész Románia területén nagyarányú katonai behívások történtek. A Most érkezett erdélyi lapok feltűnő módon, nyilván utasításra közlik a következő közleményt.

Kolozsvár, augusztus 10. A nagy vezérkar teguap délután az alábbi hadügyminiszteri hivatalos közleményt juttatta el a sajtóhoz újabban:

1. 1939 augusztus 15-re tartoznak bevonulni mindazon tisztek, altisztek és közkatonák, akiknek sárgaszínű, sürgős jelzésű, kétcsillagos behívóparancsuk van és azon a következő pecsétek valamelyike: »A. T. I.«, »B. T. I.«, »C. S. I.« »C. T. I.«, »D. T. I.«.

Mindezek tartoznak augusztus 15-én a behívón jelzett csapattestnél és kaszárnyában jelentkezni, függetlenül attól, hogy ebben az évben voltak-e már behíva, vagy pedig halasztást, vagy felmentvényt kaptak a behívás alól.

2. Hasonlóképpen tartoznak jelentkezni mindazok, akiknek sárgaszínű, sürgős, háromcsillagos behívóparancsuk van a következő pecséttel: »D. U. I.«, »B. T. I.«.

3. Végül tartoznak ugyancsak **augusztus 15-én jelentkezni** mindazok, akiknek sárgaszínű, sürgős behívóparancsuk van, négy csillaggal és a következő pecséttel: »A. U. I.«

Tisztek, altisztek és közkatonák tartoznak a behívóparancs másik oldalán foglalt utasításokhoz alkalmazkodni.

Azokat, akik a behívóparancson megjelölt időn belül nem jelentkeznek csapattestüknél, a katonai büntetőkódex értelmében, bíróság elé állítják őket.

LEGUJABB

Garmisch-Partenkirchen, aug. 16. A téli olimpiai játékokra eddig 15 nemzet nevezése érkezett be, köztük magyarországé is.

—=—

Göteborg, aug. 16. Andersen Elma dán úszónő szerdán délelőtt 11.24 órakor elindult, hogy átússza Vinga városánál a Kettagett tengerszorost.

London, aug. 16. Lord Halifax külügyminiszter elutazott Londonból, hogy folytassa szabadságát.

—=—

Newyork, aug. 16. A Newyork állambeli Pittsburgban Brum altábornagy a parancsnoksága alatt álló első hadtest 7 ezer tisztjéhez és altisztjéhez szerdán beszédet intézett és bírálgatta a hadtest minőségét, amely mintegy 75 ezer főnyi szövetségi csapatból és nemzetőrből áll. Brum altábornagy igen hiányosnak mondotta a hadsereg szervezettségét és a nemzetvédelem megerősítésére hozott legutóbbi intézkedéseekt. Kijelentette, hogy a mozgósított csapatok egyáltalán nem nevezhetők hadseregnek, hanem legfeljebb roszszul felszerelt csapategységek gyűjteményének.

Istállótüz az Apaffy uccán

Éjfél után negyedegy órakor *Nagy Dániel csapóuccai vendéglőjéből telefonon értesitették a tűzoltókat, hogy az Apaffi uccán kigyulladt egy istálló, melyben állatok is vannak.*

A lángok az Árpádtérre is láthatók voltak és a tűzoltólaktanya épületének tetejéről is látni lehetett, hogy vörös az ég alja a házak felett.

A tűz Fischer Gyula lókereskedő Apaffi ucca 2. alatti istállójában keletkezett, a húszméteres istálló teljesen leégett. Egy tehén és egy ló volt bent az istállóban, amit idejében kimentettek, úgyhogy az állatok nem sérültek meg. Az istálló üres volt és így a kár nem túl nagy.

A tűzoltók *Bíró Áron* segédfelügyelő vezetésével vonultak ki, a tüzet eloltották. Lapzártáig még nem érkeztek vissza. A tűz okát eddig még nem sikerült megállapítani.

A vizipoló mérkőzés bíráját belelökték a vizbe

Békéscsaba, aug. 16. A Csabai Uszó Egylet kedden délután rendezte a Délkerületi ifjúsági úszóbajnokságokat. Az úszószámok után játszották az OUE—CsUE vizipólómérkőzést, mely 4:1 (1:1) állásnál **félbeszakadt.**

Az Uszó Szövetség feledékenységből nem küldött játékvezetőt a mérkőzésre és ezért Dunai vállalta a meccs levezetését. Már az első félidőben éktelen fütyölés zavarta meg munkáját, mert **a közönség egy-két ítéletét helytelenítette.** A második félidő **negyedik percében az egyik csabai drukker megdühödött és belökte a játékvezetőt a vízbe.** Óriási botrány tört ki ezután, úgy hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie.

A rendőri igazoltatások után **Dunait „kimentették"** a vízből.

Interparlamentáris Unió

Osló, aug. 16. Az Interparlamentáris Unió mai tanácskozásán felszólalt *Gratz Gusztáv* belső titkos tanácsos, volt külügyminiszter is. A béke megoldására teremtett intézmények abban a hibában leledzenek, hogy csak azok érdekeit szolgálják, kik a fennforgó állapotok merev fenntartását óhajtják. Az olyan nemzetközi szervezet, — amely az adott jogi helyzet minden módosításától visszariad, éppen olyan kevéssé felelhet meg a reá váró feladatoknak, mint ahogy egy parlament nem tudná hivatását teljesíteni, ha minden szerzett jogot örök időkre érintetlennek tartana.

IDŐJÁRÁS

Hazánkban a nap folyamán sokhelyen folytatódott az esőzés. A Dunántúl középső részein, a Mátra vidékén és Ungvár tájékán jégeső is volt. Egerből zivatart jelentettek. A hőmérséklet napközben a nyugati megyékben 15—16, Budapesten 19, délen 20—21, a keleti Kárpátokban pedig 22—25 fokig is emelkedett, este pedig nyugaton 14—15, délen és keleten 18—19 fok volt a hőmérséklet.

Jóslat: *Mérsékelt északnyugati szél, változó felhőzet, helyenként még eső, zivatar, a hőmérséklet kissé emelkedik.*

A kétéletü ember példátlan szélhámosságai Debrecenben

Nappal bűnöző volt, éjszaka előkelő gavallért játszott — Bárónak, földbirtokosnak, főhadnagynak, detektívnek adta ki magát — A Nyári Egyetem külföldi hallgatóit meglopta, az egyiknek házasságot ígért — Házkutatást tartott az áldetektív Váczi László és egész sereg embert csapott be

Nagyszerü fogást csinált a debreceni rendőrkapitányság bünügyi osztálya. Elfogták Váczi László 23 éves Böszörményi út 43. szám alatti fiatalembert, aki vakmerő furfangos szélhámosságokat követett el a városban. Váczi László már nem ismeretlen Debrecenben, háromszor volt büntetve szélhámosságok miatt. **Legutóbb is kiadta magát detektívnek és órák hosszat vallatott egy szerencsétlen nőt, akit agyba-főbe vert. Ezért a szélhámosságáért egy hónapra ítélték mely, még kitöltetlen.**

Éppen jelentkezni kellett volna már Váczinak büntetése megkezdésére, amikor egymásután panaszok érkeztek a rendőrségre, melyek vagy ismeretlen egyén, vagy egyenesen Váczi ellen szóltak. A szálak összefutottak és abból egy sorozatos nagyarányú bünkép alakult ki.

Bújkál az erdőben a nyomozók elől

Állandó szélhámosságokat követett el a városban, csalt lopott, sikkasztott, okiratot hamisított és igy tartotta fenn magát, holott özvegy édesanyjánál mindene megvolt. Minden alkalmat felhasznált, hogy rászedje a hiszékeny embereket, **befurakodott a külföldi nyári egyetemi hallgatók közé is, akiknek kihasználta tájékozatlanságát, ruhákat kölcsönzött tőlük, meglopta őket, egy külföldi hölgynek házasságot ígért.** A jómegjelenésü szélhámosnak sikere is volt a nők körében annál is inkább, mert a nappal bűncselekménnyel szerzett pénzből éjszakai életet rendezett, kiadta magát grófnak, bárónak, földbirtokosnak, főhadnagynak.

A rendőrségen **Szabó Gyula** tanácsos, a bünügyi osztály vezetője erélyes nyomozást rendelt el kézrekerítésére. **Németh** Antal detektívfelügyelő **Jánossy** Mihály detektívcsoportját bízta meg az ügy felderítésével, melyben **Battha** Pál gyakornok is dolgozik.

A detektívek nagy hajszát kezdtek Váczi László ellen, aki azonban az utóbbi időben megneszelte a dolgot és sohasem tartózkodott Böszörményi úti lakásán. **Vagy az erdőben bujkált, vagy a szőlőjükben rejtette el magát. Végül is egy újabb szélhámosságnak lett áldozata.**

Özv. Pikó Gáborné Kassa út 34. alatti dohánykisárusnál jelent meg mint Szabó Elek detektív és hamis tízpengősök után kutatott. Az ő, Váczi nevére szóló Szűcs Jenő államrendőrségi detektívtől származó „Meghagyást" meghamisítva, Pikóné nevét írva bele, 20 pengőt kicsalt tőle, hogy azokat megvizsgáltatja a rendőrségen. Másnap, amikor visszament a trafikba, Pikóné már tudta, hogy szélhámossal van dolga és átadta egy rendőrnek. **Váczit ekkor őrizetbe vették és megkezdődött kihallgatása, melynek során 11 különféle bűncselekményre derült fény.**

Tizenegy bűncselekmény

Megjelent egy izben Váczi Kohajda Sándor ármentesitő tisztviselő Széchenyi ucca 46. alatti lakásán ahol főhadnagynak adta ki magát és megemlítette, hogy nagy földbirtoka is van. Egy üzleti ajánlatot tett **borüzlet megnyitására.** Azt mondotta, hogy van egy **Wanderer báró nevü ismerőse, aki Debrecenben szeretné borait értékesiteni.** Kohajda hajlandó volt tárgyalni az ügyről. Kétszáz pengőt kért Váczi az üzlet megnyitásával járó kiadásokra és 50 pengőt kicsalt Kohajdától. Váczi kijelentette, hogy a többi pénzt majd ő adja.

A megállapodásról Váczi Wanderer báró aláírásával ellátott irást adott át Kohajdának, aki azonban **gyanúsnak találta a primitiv aláirást** s megtudta, hogy szélhámosság áldozata lett. Wanderer báró csak Váczi fantáziájában él s Váczi hamisította az aláirást is. Váczi kihallgatása során beismerte, hogy ezt a csalást is elkövette.

Feljelentést tett Váczi ellen a m. kir. 6. honvédhadtest parancsnokság is azért, mert Váczi főhadnagynak adta ki magát. Erről igazolványt is állított ki saját magának fényképpel együtt. Pecsét nem volt az igazolványon, csak a sajátkezü aláirása és ezért úgy használta, hogy a csalásra ne jöjjenek rá, kezével eltakarta az igazolvány alsó részét, amikor a hiszékeny embereknek megmutatta. Amikor hallott valamit arról, hogy emiatt is meggyűlt a baja a hatóságokkal, az igazolványt összetépte. Váczi beismerte, hogy ezt a szélhámosságot is elkövette.

Varga Lajos Ferenc József út 43. szám alatti házfelügyelő is feljelentést tett Váczi László ellen, mert Lajos nevü kereskedelmi iskolai tanuló fiától elkérte gyürüjét megnézésképpen és azt nem adta vissza. Ifj. Varga Lajos többször kérte tőle vissza a gyürüt, amikor találkozott vele, de Váczi azt válaszolta, hogy nincs nála. Kiderült, hogy a gyürüt elzálogosította és a zálogjegyet eladta.

Ebben az ügyben Váczi beismerte, hogy Vargáéknál többször megfordult, ifj. Varga ujján látott egy arany pecsétgyürüt. Azzal az ürüggyel kérte el, hogy valamelyik leányismerősét megtréfálja. A gyürün Vácziéval azonos monogram volt és igy minden veszély nélkül elvitte a Hunyadi uccai zálogházba, 15 pengőért otthagyta, a zálogjegyet pedig az őszeresnek eladta, a pénzt elköltötte. Pár nap múlva visszament az őszereshez, de nem váltotta ki a zálogjegyet, azt mondta, hogy már másikat vásárolt. Az őszeres a gyürüt eladta vidékre.

A csaló mint állásközvetítő

Berzéki Sándor Ferenc József út 38.alatti fottocikk kereskedő is feljelentést tett Váczi ellen. **Vásárolt tőle egy Voigtlander Brillant gépet bőrtokkal 35 pengőért. Erre 20 pengő előleget adott.** Később megtudta, hogy **Váczi a gépet elzálogosította, a zálogjegyet eladta s a tartozást nem fizette meg neki.**

Váczi ebben az esetben is beismerte a szélhámosságot. Elmondotta, hogy négy pengőért elzálogosította a fényképezőgépet, a zálogjegyet is eladta egy Dégenfeld-téri őszeresnek, aki azt elküldte a Mátrába a fiának. Váczi a kapott pénzeket elköltötte.

Váraljai Kálmán ny. csendőrtiszthelyettes fia, aki a Mátyás király u. 57. alatt lakik panaszában előadta, hogy **Váczit Kaszás Imrének ismerte, mert úgy mutatkozott be nála. Tőle 3 pengő 30 fillért csalt ki azzal, hogy kineveztetí vármegyei kezelő tisztviselőnek ugyanabban a minőségben, melyben ő van.** A pénzt az ezzel járó bélyeg- és postaköltségekre csalta ki. Amikor a fiatalember rájött arra, hogy Váczi teljesen állástalan, munkanélküli egyén, aki hasonló bűncselekményekből tartja fenn magát, feljelentette.

Váczi László beismerte, hogy ezt a csalást elkövette. Azzal indokolta, hogy **pénzre volt szüksége és azért adta ki magát tisztviselőnek, hogy bizalmat keltsen maga iránt.**

Az áldetektiv revolveres házkutatása

Egy izben megjelent Váczi Leifer Jakab rabbi Csokonai utca 40. alatti lakásán, ahol **Szabó Károly detektívnek mondott magát.**

— Lakásellenőrként vagyok kiküldve — mondotta — kérem a bejelentőlapok felmutatását.

Keresés közben amerikai levelek is voltak az iratok között s akkor már azután kezdett kutatni, hogy Amerikából kitől mennyi pénzt kaptak. Hiába mondották Leiferék, hogy semmiféle pénzt nem kapnak Amerikából, **Váczi „elrendelte" a házkutatást s még a szalmazsákokat is felforgatta. A kutatás délelőtt 11 órától délután 2-ig tartott.**

Amikor távozott, **magával vitt egy bejelentőlapot, melyre azt mondta, hogy baj van vele és 20 pengőt kért, hogy elintézze az ügyet. A rabbi nem tudott ennyit adni és a szomszédból kért kölcsön 15 pengőt.** Másnap visszament Váczi azzal, hogy az ügyet elintézte, három pengőt vissza is adott, a többi pénz fedezetéül pedig ott hagyta az óráját. **Könyörgött a rabbinak, hogy ne jelentse fel, mert abból kellemetlensége lehet.**

Váczi beismerte, hogy ezt a csalást is elkövette. **A 12 pengőt szórakozásra költötte el.** Amikor a házkutatást tartotta, volt nála egy 12-es forgópisztoly, amit már az utcán mutogatott a zsidó gyerekeknek és azok értesítették a rabbit, hogy vigyázzon, mert **töltött fegyver van nála. A rabbiék ennek tudatában nem mertek ellenkezni vele s mindent rendelkezésére bocsátottak.**

Váczi László

Váczi elismerte, hogy ezt is elkövette, de azzal védekezett, hogy a pisztolyt a házban nem vette elő. A fegyver egyébként használhatatlan volt, azt az unokaöcsétől kérte el. A rendőrség azt is lefoglalta bűnjelként.

Voltak ügyek, amiket feljelentés nélkül is beismert Váczi a nyomozás során. Igy beismerte, hogy Piri József nevü ismerősétől, aki jelenleg Budapesten lakik, a tél folyamán, amikor felköltözött a fővárosba **átvett egy Pemptor irógépet és egy fényképezőgépet megőrzésvégett, valamint 500 pengőt azzal, hogy abból a Piri ruhaszámláit fizesse ki.**

Az irógépet először zálogba akarta tenni, de mivel keveset igértek érte, eladta 100 pengőért, a fénykéezőgéet elálogosította a zálogjegyet eladta 5 pengőért. Az 500 pengőből 170 pengőt saját céljaira fordított az irógépért kapott 100 és a fényképezőgépért kapott 15—20 pengővel együtt. A többi pénzt kifizették Piri adóságára.

Titokzatos női pénztárcák

Váczi László a szélhámosságokat nappal követte el, éjszaka pedig elmulatta a csalás útján szerzett pénzeket. **Beférkőzött egy egyetemi hllgatónő és egy polgári iskolai tanárnő bizalmába, akiknek társaságával szórakozott estenként Debrecen előkelő kerthelyiségeiben.**

Amíg a hölgyek táncoltak, a retiküljüket az asztalon hagyták, hogy Váczi őrizze. **A két hölgy észrevette, hogy időnkint, amikor a táncból visszatértek az asztalhoz, kevesebb pénzük van a tárcában, mint azelőtt. Feljelentést tettek Váczi ellen lopás miatt. Váczi nevét csak a nyomozás során tudták meg.** Az egyik hölgy 15 pengős, a másik 20 pengős kárt jelentett be.

Ez volt az egyetlen panasz, amit **Váczi tagadott.** Előadta, hogy amikor a hölgyek táncolni mentek, az asztalon hagyták retiküljüket, de ő nem nyúlt azokba. Védekezésével szemben a károsultak fenntartották panaszukat, más bizonyíték azonban ebben az ügyben nem merült fel Váczi ellen.

„Lírák a csatornában„

Kovács József tanárjelölt, a Tisza-internátus felügyelője feljelen-

Rózsabokor kerthelyiségében

Bura József, a rádióból is ismert cigányprimás hangversenyez.

Minden kedden este halvacsora P 1·—

tést tett ismeretlen tettes ellen, hogy **az Internátus II. emelet 38. számú szobájából 200 pengőt meghaladó összegű pénzt loptak. — A pénz Cogiatti és Luigi Marzocchi olasz nyári egyetemi hallgatók tulajdona volt.**

A rendőrségen **Jánossy** Mihály detektív tolmács útján felvette a károsultaktól is a panaszt. Elmondották, hogy a szoba ajtaja és az asztalfiók is nyitva volt, ahol a pénzt tartották.

A gyanú Váczi Lászlóra terelődött a nyomozás során. **Váczi beismerte, hogy 140 pengőt ellopott, a 380 lirával együtt. Az összes érték 240 pengő volt. Elmondotta, hogy egy Otto Host Eberhard nevű nyári egyetemistával járt fel az internátusba, néhány éjszakát ott is töltött. Különböző ruhákat kért tőle kölcsön esténkint. — Váczi ugyanis élénk részt vett a külföldiek debreceni éjszakai szórakozásaiban, ahol nappal bűncselekmények útján szerzett pénzből adta a bankot. Minden nap más-más ruhában jelent meg, elegánsan az egyébként jóvágású szélhámos. — Ezek a ruhák kölcsönkért darabok voltak.**

Megsérül a helyszini szemlén

Az éjszakai Debrecen életében **kiadta magát bárónak, grófnak tőkepénzesnek, főhadnagynak, detektívnek, álnevet is használt: Freiherr Károly címen. Beismerte, hogy az olasz nyári egyetemistáktól ellopta a 140 pengőt, amit éjszaka elköltött, a 380 lirát azonban elrejtette Böszörményi út 43 alatti lakásának szőlőjében.**

A detektívek kimentek vele a helyszínre, hogy a lírákat előteremtsék a kerítés kapuja alatti vízáteresztő csatornából, ahová rejtette. **Váczi nagy erővel fogott hozzá a csatornakiemeléshez, szándékosan, de az könnyen kijött, úgy, hogy nekiesett a kerítésnek és Váczi balszeme alatt sérülést szenvedett. Felduzzadt, kékszínűvé vált véraláfutásos szemmel folyt tovább a nyomozás.**

A lírákat azonban nem találták meg, ehelyett a csatornából nyolc darab frivol sexualis kép hullott ki, amit bűnjelként szintén lefoglaltak. A fényképek egy filmgyüjtőborítékban voltak. Váczi még tovább verte a csatornát, mintha azt várná, hogy a lírák kihulljanak belőle.

— Mit rázza azt — mondták a detektívek —, hiszen üres.

Váczi ekkor visszavonta beismerését, tagadta most már, hogy a lírákat ellopta volna, tudni sem akart róluk, azt állította, hogy hazudott, mikor beismerte a lopást. Ezt azonban a többi bizonyítékok mellett nem lehetett elfogadni.

Külföldre akar szökni

Váczi László kihallgatása befejeződött a rendőrségen. A nagystilű szélhámos napokig a rendőrség foglya volt a nyomozás során. Most **Szabó** Gyula rendőrtanácsos a bűnügyi osztály vezetője átadta az ügyészségnek.

A 23 éves fiatalember **sorozatos bűncselekményének lélektani magyarázata egy mániákus esethez vezet. A fiatalember teljesen normális, olyan rafinériával követte el szélhámosságait, hogy ilyet csak igen éleseszű ember építhet fel és vihet véghez. Bizonyosfokú nagyzási hóbortban szenved, szinte beteg lenne, ha nem adná ki magát detektívnek, vagy jóexisztenciájú embernek.**

Most már kijelentette, hogy **ha sikerülne megszöknie, akkor külföldre menekülne és többet nem is térne vissza Magyarországra. Ezért feltétlenül szükséges fogvatartása továbbra is.** Csodálatos, hogy a külföldieket hogy rá tudta szedni, sőt egy külföldi nyári egyetemi hallgatónőnek még a kezét is megkérte, pedig az alig négy középiskolát végzett, munkanélküli fiatalember **nem beszélt külföldi nyelveket. Mégis sikerült ügyes trükkel befurakodnia a külföldiek bizalmába.**

Váczi László a nyári egyetemistákkal szemben elkövetett szélhámosságai folytán **nemcsak Debrecennek ártott, hanem az ország jóhírnevét is veszélyeztette a külföld előtt.** Kívánatos a szigorú megbüntetése, mert nem riad vissza attól, hogy további bűnhalmazásokat kövessen el.

Nemzetközi diákszálló kapcsán tervezik a Nemzetek Béketornya megépítését Debrecenben

Albumot bocsátanak ki díszes, tetszetős kiállításban, melyben valamennyi nemzet nyelvén ismertetik a nagyszabású elgondolást és közlik a legérdekesebb terveket

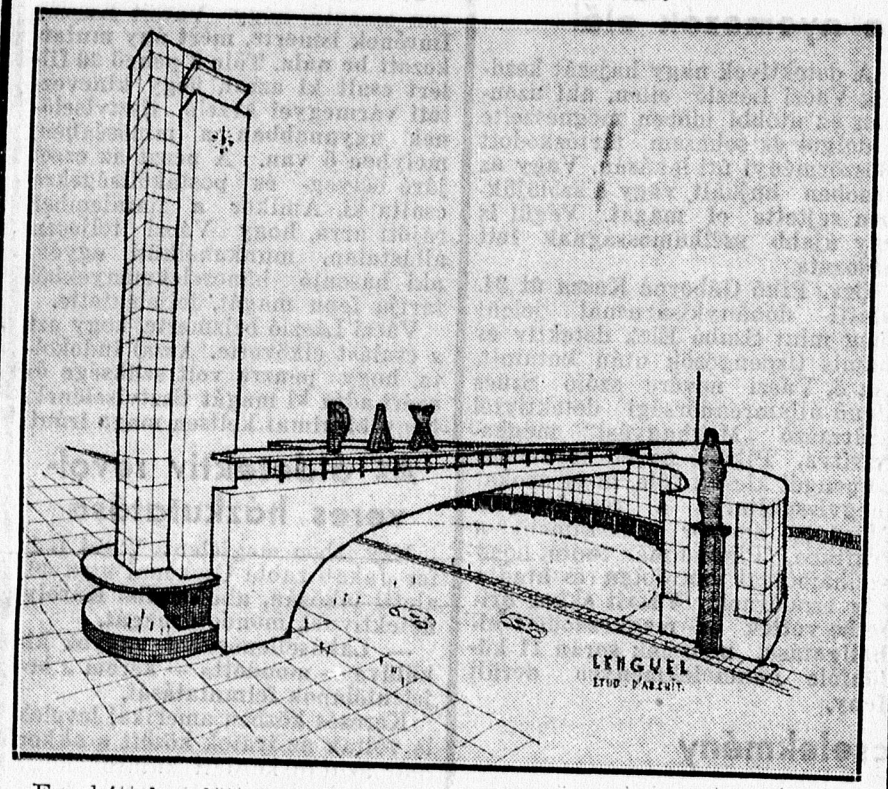

Egy héttel ezelőtt röpítette fel a »*Debreczen*«-ben írott vezércikkében Hungaricus Viator gyönyörű tervét a Debrecenben megépítendő *Nemzetek Béketornyá-ról. A mai élet lázas forróságában, zaklatott életében sistergő, izzó háborús készülődéseiben, mint friss fuvallat csapta meg az embereket ez a páratlanul szép terv s pillanatra megálljt parancsolt a rohanó embereknek.* Azóta fővárosi és külföldi lapok hasábjait is megjárta a *Nemzetek béketornyá*-nak magyar agyból kiröppent terve és mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták.

A »Debreczen« munkatársa az Arany Bika kávéházi asztalánál beszélgetett az ötlet sikeréről és útjáról, annak felvetőjével, dr. Dobay Istvánnal.

— Eredetileg az volt a tervem, — mondotta Dobay István a »Debreczen« munkatársának, — hogy *elinditom útjára a gondolatot és aztán visszavonulok s csak úgy figyelem, hogy terebélyesedik a mai zivataros idők talajába elvetett gondolat-mag.* Azután mégis úgy alakult a helyzet, hogy akaratlanul is belesodródtam a tervezgetésekbe s úgy vettem észre, hogy jelenlétem lökést ad a dolgoknak.

— A mult héten, a városnak a Nyári Egyetem hallgatói számára adott fogadó estjén hosszan elbeszélgettünk a tervről *Hankiss* János professzor úrral, *Zöld* József polgármesterhelyettes urral és *Bierbauer* Virgillel, a világhírű építésszel. Az értekezletünknek amellett, hogy megmutatta nekem, mennyire tetszéssel fogadták és felkarolták a gondolatot, voltak pozitív elgondolásai is. Így *Bierbauer Virgil mérnök felhozta* hogy *egy nemzetközi albumot kellene kibocsátanunk.*

— *Ez a nemzetközi album maga is egy érdekes munka lenne. Benne a világ valamennyi nyelvére lefordítva az a cikk, amit én a »Debreczen«-nek irtam s melyben a Nemzetek béketornyá-nak terve van lefektetve.* Az a terv, mely itt született meg bennem, a legszebb magyar városban, Debrecenben, aminek megszületéséhez ennek a városnak van legtöbb köze s amit éppen ezért Debrecennek kellett adnom.

— A béketorony eszméjének a világ minden nyelvén való leírása mellett *leközölnénk a legérdekesebb tervrajzokat, elgondolásokat, mélyek az épület felállításával kapcsolatban napvilágot látnak.* Ezt az albumot a követségek segítségével eljuttatnánk minden államba. Ezenkívül ugyancsak a követségek útján felhívnánk a különböző illetékes külföldi hivatalos körök figyelmét az akcióra, melyet bízom benne, nem fojt el egy esetleg kitörő háború és meg fog épülni a legmagyarabb városban...

— Az egyetemen — folytatta Dobay István dr. — valamennyi nemzet tagjaival beszélgettem a béketorony eszméjéről s láttam, hogy a gondolat valamennyiüket megfogta, mindnyájuknak tetszett és bizonyosra vehető, hogy hazatérve, azt erősen propagálni fogják... *Én hiszem, hogy ez az eszme, mely itt született meg a Nagyerdő tövében, az egyetem folyosóin kikristályosodik és testet ölt annak a propagandának nyomán, amit ezek a hittel tele, szebb jövőt sóvárgó fiatalemberek visznek szét a nagyvilágba.* Az érdeklődést mutatja, hogy a »Debreczen«-nek a központi egyetem bejáratánál levő nagy hirdetőtáblára kifüggesztett példányát és egy debreceni fiatal építészmérnöknek, *Lengyel* Józsefnek tervét, az első tervrajzot, mely a *Nemzetek béketornyá*-t elgondolja reális formában, állandóan nagy tömegekben veszik körül a Nyári Egyetem különböző nemzetiségű hallgatói és gesztikulálva, élénken vitatkozva beszélik meg a felvetett tervet.

Ezután dr. *Dobay* István összehozta a »Debreczen« munkatársát *Lengyel* József debreceni fiatal építészmérnökkel, akiben szakkörök a jövő magyar építész-nemzedék egyik legnagyobb tehetségét látják s aki a következőket mondotta el tervéről:

— *A Nemzetek béketornya tervével kapcsolatban nekem az a véleményem alakult ki szemben más elgondolásokkal, melyek egy szép, magyar stílusú épületnek képzelték azt el, hogy egy ilyen nagyszabású, az egész emberiség vágyát felölelő terv kizárólag nemzetközi, modern stílusban oldható meg, hogy egyetlen nemzet önérzetét se sértse.*

— Hely szempontjából — folytatta Lengyel József — úgy gondoltam, hogy *a Horthy Miklós sugárúton, mely a jövőben Debrecen egyik legszebb térsége lesz, kellene kiszakitani egy köralakú teret, olyan formában, hogy az ott emelt épület a városból és az egyetemről egyaránt jól látható legyen.*

— A tornyot elgondolásom szerint nem magában, hanem egy diákszálló kapcsán kellene megoldani. A Nyári Egyetemnek így is nagyon sok diákját kell magánházaknál elhelyezni, ezek ott találnának a szünidei kurzus alatt elhelyezést a diákszállóban, a béketorony szomszédságában. — A Horthy Miklós sugárút egyik oldalán nyerne elhelyezést a szálló, másik oldalon a torony s ezt összekötné egy viaduktszerű aluljáró passage, amelynek tetején az egyes nemzetek erkélyei, napozói lennének.

— A gyönyörű gondolat megragadta fantáziámat s napokon belül megszületett a tervezetem, mely az első terve az építész számára is remek feladatot jelentő elgondolásnak. Az eszme olyan szép, hogy az Isten őrizzen attól mindnyájunkat, hogy a nemzetközi helyzet hátráltassa annak megvalósulását. *Költség tekintetében hárommillió pengő az a keret, ami a megvalósításhoz szükséges s ami bár így hangzásra nagy összeg, az eszme méltó megvalósításához feltétlen kell.*

A béke-eszme Debrecenben elvetett magva így virágzik a lelkekben a mi lármás, meghajszolt korunkban.

(kiss).

ERŐ, egészség a nagyerdei strand!

Szűcsmunkákat
szépen és jól készít
Hagymási szűcs
Piac u. 63. udvar.

A Gazdag Cirkusz pénteken kezd világvárosi műsorral

A Gazdag cirkusz csütörtökre hirdetett nagyszabású megnyitó előadását szállítási akadály miatt pénteken este félkilenc órakor tartja meg. A műsoron szerepelnek világhírű artisták. A nagy műsor végén nagyszabású versenybirkozást rendeznek, melyen több világbajnok vesz részt, köztük *Czája József*.

A nagyhírű Gazdag cirkusz felfrissített műsorral, teljesen új számokkal érkezett Debrecenbe. Vasárnap két előadást tart, délután félöttől és este félkilenctől. A közönség bizonyára ezúttal is a szokott meleg érdeklődéssel fogadja a világhírű cirkuszt.

Az Országos Presbyteri Szövetség kongresszust rendez Cegléden

Debrecenből is sokan vesznek részt

Az Országos Ref. Presbyteri Szövetség augusztus 27-én rendezi meg Cegléden 8-ik kongresszusát. Ez a kongresszus jelentős lépés lesz a Presbyteri Szövetség kibontakozására s önálló alapszabályai most kerülnek megalkotásra. Debrecenből sokan mennek a kongresszusra. Akik még nem jelentették be részvételüket, azok jelentkezhetnek 2 pengő 80 fillér részvételi díj befizetésével, amiben a közebéden való részvétel és vasuti költség is benne foglaltatik.

Debrecen nevezetességeit tekintették meg a budapesti Népművelési Bizottság tagjai

Beszámoltunk arról, hogy a fővárosi Iskolánkivüli Népművelési Bizottság 70 tagú csoportja a Kárpátaljáról kirándulása során két hatalmas autóbuszon Debrecenbe érkezett. A vendégek az Arany Bikában szálltak meg és kedden megtekintették a város nevezetességeit, Déri múzeumot, Nagytemplomot, Köztemetőt, Kollégiumot, megfürödtek a nagyerdei strandon és kedden este utaztak vissza Budapestre.

A baj nem jár egyedül

A debreceni színtársulatot üldözi a balszerencse

Sok bajjal és gonddal küzd Horváth Árpád színigazgató és a debreceni színtársulat. Horváth Árpád színtársulatának most, augusztus 15-én kellene megkezdenie nyári szezonját a pestszenterzsébeti színházban. Ismeretes, hogy meglehetősen hányatott évadja volt a társulatnak. Igazgatója anyagi nehézségekbe került és Sátoraljaújhelyről — első állomásukról — csak kultuszminiszteri gyorssegéllyel tudtak elutazni. Most úgy látszott, megint rendbejön minden azzal, hogy Pestszenterzsébeten megkezdheti a nyári szezont.

Tegnap reggel Horváth Árpád megdöbbentő értesítést kapott. Szombaton volt ugyanis a színház műszaki vizsgálata, úgynevezett műtanrendőri bejárás s ekkor a tűzoltóság azt a határozatot hozta, hogy a színházat semmiképpen se lehet megnyitni, mert tűzveszélyes. Horváth Árpád színtársulata tegnap érkezett meg Budapestre s most a százfőnyi színész és műszaki személyzet, amelynek anyagi helyzete — köztudomásúan — amúgy sem rózsás, itt áll színházépület nélkül s itt fog állni, ha a játszási engedélyt nem adják meg, néhány nap mulva — lakás nélkül is.

Minden délutáni út
nem Rómába, hanem
a Tóth cukrászdába
vezet
egy finom uzsonnakávéra
Kossuth u. 17. szám.

Balázs János, Herczeg László és a debreceni közönség többi kedvence lép fel a Pódium kabaré debreceni vendégjátékán

Beszámoltunk már arról, hogy a fővárosi Pódium Kabaré híres együttese, melynek tagjai között van *Balázs János*, *Herczeg László* és a debreceni közönség több más kedvence is, augusztus 22—23-án Debrecenben vendégszerepel a Nagyerdei Vígadóban.

A Pódium világvárosi, pompás, szellemes műsorát két estén át élvezheti a debreceni közönség. Igy előadásra kerül az *»Elő az okmányokkal«* című mulatságos vígjáték is, melyen egy esztendőn át nevetett Budapest. Kitűnő kuplék, egyfelvonásosok, paródiák teszik változatossá a Pódium műsorát. Jegyek az előadásokra előre válthatók Bőhm István könyv- és papírkereskedésében és a Központi Illatszertárnál.

Országszerte megkezdték az őszi vásár féláru utazást biztosító igazolványainak árusítását

Budapestről jelentik: Az aug. hó 31-én kezdődő budapesti Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár vidéki látogatói ezévben tudva levően *félárú utazási kedvezményt* élveznek, amelyet az vehet igénybe, kinek félárú utazási igazolványa van. Ilyen igazolványt máris országszerte árúsítanak minden Menetjegyirodában, a Kereskedelmi és Iparkamaráknál, Ipartestületeknél, pénzintézeteknél, a nagyobb községek jegyzői irodáiban és a vásár tb. képviseleteinél. — Igazolványt *bárki válthat*, ára személyenként azoknak, akik Budapesttől legfeljebb 110 kilométerre laknak 1.60 P, a távolabb lakók részére pedig 2.50. A vásár látogatói Budapesten a jegypénztáraknál utazási igazolványuk felmutatásával egész sor kedvezményt biztosító *szelvényfüzetet* igényelhetnek szinházak, mozik, könyvtárak és más intézmények kedvezményes árú látogatására, illetve igénybevételére.

Az utazási kedvezmény már aug. 25-én 0 órakor érvénybe lép s szeptember 17-ig tart. A vásár augusztus hó 31-től szeptember hó 11-ig lesz nyitva.

43 kárpátaljai gyerek érkezett Debrecenbe a testvérközség-nyaraltatás során

Hétfőn este dr. Kupinszky Sándor tanácsnok vezetésével Debrecenbe érkezett 43 ruszin fiu-gyermek, a városunkban nyaraló kárpátaljai gyerekek második csoportja.

Előzőleg, mint beszámoltunk róla, dr. *Kupinszky* Sándor tanácsnok hazavitte a négy hétig itt nyaraló leánygyermekeket. Tulajdonképpen csak harminc gyerek volt előzetesen kiszemelve a nyaraláshra, de amikor a hazatérő kis ruszin lányok elbeszélték, hogy milyen paradicsomi állapotok között éltek Debrecenben, milyen szeretettel viselték itt gondjukat, egyszerre szinte megostromolták a gyermekek Kupinszky Sándor tanácsnokot és mindnyájan kérték, hogy hozza el őket is. Ilyenformán még 13 gyermeket kiválasztottak a debreceni nyaraláshra. Ökörmezőről 17, Alsó és Felsőszinevérről 15, Vucskómezőről 11 gyermeket hoztak Debrecenbe. A hazatérő kislányok annyira megszerették Debrecent, hogy sírva mentek haza. Az itteni nyaralás alatt sokat tanultak magyarul.

A most érkezett 43 tagú nyaraló gyermekcsoportot elkísérte Kristofoli András szinevéri igazgatótanító, aki velük marad mindvégig a nagyerdei volt lövöldénél levő nyaralótelepen. A debreceni tanítótestülettől pedig Réthely György tanító lesz a gyerekcsoporttal, melynek tagjai közül csak néhányan tudnak magyarul, de bizonyosra vehető, mivel sok ügyes, tanulékony gyerek van közöttük, hogy ennél a csoportnál még a lányoknál is nagyobb eredményt fognak elérni.

174 résztvevője van a pallagi leánykonferenciának

A nyilastelepi egyházrész vezető lelkészének rendezésében megalakult a pallagi leánykonferencia, mintegy 174 jelentkezővel.

Szombaton *Mezey* Béla lelkész már kint volt Pallagon, vasárnap reggel érkeztek a konferencia résztvevői. Az érkezés után istentiszteletre gyültek össze a pallagi kis erdő árnyékos fái alatt. Mezey Béla prédikált. Szállt az ének, az ige az egek Urához, hangoztatva a konferencia vezérszavát: »Bizzál leányom«. Délután műsoros előadásban gyönyörködtették a nyilastelepiek a konferencia tagjait és vendégeit. Este tábortűzzel fejezték be az áldásokban gazdag napot. Mezey Béla gondolatokban gazdag tudással beszélt arról, hogy a világ győztes ura: Krisztus.

Hétfőn délelőtt evangélizáló előadás volt, Tóth Árpádné tanárnőtől »Keresztyén otthon« címmel. Kidomborítva a nő szerepét, mint a keresztyén otthon lelkét. A hozzászólások ékes bizonyságai annak, hogy a konferencia leánytagjai helyesen fogták fel a hallottakat és Isten igéjével táplálkozva, készülnek a keresztyén nő nagy feladataira. Délután hitmélyítő előadás volt »Isten hitünk« címmel. *Kalmár* Lajos lelkész magasszárnyalású előadása. Ezen a napon a második előadás Tóth Árpádné volt »Mit olvassak«. Nagy könyvismeretével kimutatva, hogy egy keresztyén léleknek milyen könyvre van szüksége. A tábortűz fél 8-kor kezdődött, melyet Mezey Béla áhítattal fejezett be,, szólván az élet és halál útjáról.

Kedden Kovács Olga »Az Úr szolgáló leánya« címmel kedves, közvetlen hangú előadást tartott. Az előadást hozzászólások zártak be. Délután dr. Rácz Jenő lelkész, egyetemi tisztviselő »Krisztus hitünk Kálvin szerint« címmel tartott hitmélyítő előadást. Mély tudással kifejtette, hogy mennyiben függ össze Krisztus és az élet. — Utana ismét egy kedves előadás volt »Ki legyen a barátom« címmel Vajda Erzsébet okl. tanítónőtől. Vacsora után újból, mint minden este tábortűzre gyültek össze. Az áhítatban a Keresztet mutatta fel Mezey Béla konferencia vezető lelkész, mely gazdag áldást nyujtott a leánylelkeknek.

Alaszkát ajánlják a zsidó menekültek befogadására

Washington, augusztus 16. Ickes belügyminiszter jelentésében azt tanácsolta, hogy Alaszkában bevándorlás elleni korlátozásokat szüntessék meg és oda Európából a *zsidó kivándorlókat új ipari s gazdasági ágak kiépítésére engedjenek be.* A jelentés megállapítja, hogy Alaszka Amerikának nyersterményekben egyik leggazdagabb és fejlődésre legalkalmasabb területe. A bevándorlási korlátozások megszüntetésével az Európából kivándorló zsidók Alaszkában olyan ipart tudnának létrehozni, mint amilyen az Egyesült Államokban még eddig nem volt. Alaszkának akkora a kiterjedése, ugyanolyan az éghajlata és ugyanazok a nyersterményei, mint Skandináviának. Míg azonban Alaszka lakóinak a száma, hatvanezer, addig Skandinávia tizennégy millió embert táplál.

HIRDETMÉNY a m. kir. pénzügyi palota épülete előtti közterületen épült 4-es számú városi vasbetonsátor bérbeadásáról. Közlöm a város érdekelt lakosságával, elsősorban hadigondozottakkal (hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvákkal), továbbá az igazolt tűzharcosokkal, harmadsorban más debreceni illetőségű egyénekkel, hogy a m. kir. Pénzügyi Palota épülete előtti közterületen épült 14-es sorszámú városi vasbetonsátor megüresedésére folyó évi szeptember hó 1-ével kilátás nyílik. A vasbetonsátor havi bére 6.—P. A vasbetonsátor hat havi bére: 36 P egy összegben a város házipénztáránál bérbiztosításképpen letétbe helyezendő. A vasbetonsátorban cukorkafélék, péksütemény, gyümölcs, hírlapok stb. cikkek árusíthatók. A vasbetonsátor bérletére igényt tartó fenti feltételeknek megfelelő igénylők kérvényeiket 15 napon belül az elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth-u. 20. fsz. 36. sz. szoba) mutathatják be. *Polgármester.*

A „Debreczen" világtükre

„A csehek húsz éves hazug tanítása szétfoszlott, mint egy rossz álom és mi boldogok vagyunk, hogy Magyarország nem mondott le rólunk"

Beszélgetés Dunaeff Zsidovics Tibor magyar-orosz egyetemi hallgatóval.

A fiatal kárpátaljai nemzedék egyik értékes hajtása Dunaeff Zsidovics Tibor egyetemi hallgató. Öntudatos, tehetséges, érdekes egyéniség, aki nyitott szemmel nézi a körülötte átváltozott világot. Józan, reális szemlélet mérlegén tudja lemérni, hogy mit nyertek a ruszinok hazakerülésükkel Magyarországhoz. Szavaiból kicsordul a boldog elégedettség. Érzi, hogy fajtája, amelyik idegenül fészkelődött a cseh ámítások közepette, a nyiltszívű magyar nemzetnél ismét otthonra talált.

Zsidovics Tibor

— Nagyon tetszik Debrecen — kezdi a beszélgetést a Taracközről jött fiatalember. — Erős, jellegzetes magyar itt minden, épület, beszéd, az élet valamennyi megnyilvánulása. Milyen ellentét ez Csehszlvákiával. A csehek szinte féltek történiai multú épületet megtartani, ami magyarnak, vagy ruszinnak kedves volt, azt lerombolták. A néma következtől is féltek. Ilyen gyökértelen, mindentől, ami mult és ami jövő borzongó és berzenkedő, csak a mának, a pillanatnak összetákolt hamis illuzió volt az egész cseh államépítmény ... A kultúrájuk, amivel annyit dicsekedtek, az sem volt igazi kultúra, ez is gyökértelen, hazug adatokon felépült dolog volt. Ezt én, akibe ezt a kultúrát igyekeztek nevelni a cseh iskolákban, nyugodtan megállapíthatom.

— És a ruszin fiatalság, az a nemzedék, amelyiket rosszindulatú hazugságokkal igyekeztek a csehek a magyarság ellen nevelni, hogy érzi magát idehaza? — kérdezzük.

— Erre csak azt mondhatom, — feleli Zsidovics, — hogy volt a csehknek egy mondásuk ... Úgy hangzott, hogy ők azt akarják, hogy a ruszin úgy érezze magát Prágában, mint Ungváron és a cseh úgy érezze magát Ungváron, mint Prágában. Ezt mondták és húsz évig minden tettükkel az ellenkezőjére törekedtek ... Aztán jött a magyarság és pár hét alatt egész lelkünk ezé a nemzeté lett. Most aztán igazán valóra vált, hogy úgy érezzük magunkat Debrecenben, mint Beregszászon. Mindenütt a magyar kedvesség, szeretet és az, hogy mindent tudnak rólunk, nem felejtettek el bennünket, számontartottak, vártak húsz éven át ...

— Beszéljen valamit erről a cseh nevelési kísérletről ...

— A csehek az iskolában, moziban, irodalomban, rádióban a magyarokat mint évszázados ellenségüket igyekeztek bebeszélni. Először mint nemzetelnyomókat, amikor ez nem sikerült, akkor a feudális-kommunizmus ellentétekre hivatkoztak, nem felejtették el a pánszláv eszmékkel ámítani és nem csoda, ha a fiatalság egyes része bedőlt ennek. Hisz ha mi tudjuk, hogy a magyarok sose mondta le rólunk, ha mi tudjuk, hogy a térképeken az iskolában a mi földünkről tovább is úgy tanulnak, mint csak ideiglenesen megszállt területről, — mi már régen csináltunk volna valamit. Mert a csehek nem engedtek be olyan ujságokat, könyveket, ami ellenük volt írva. Ne csodálkozzon, mi azt hittük, hogy Magyarország, sajnos, lemondott rólunk. Nem csoda, ha mi fiatalok vártuk, hogy itt drágaság, elégedetlenség, nyomorúság lesz. Annál nagyobb volt a meglepetésünk, mikor láttuk a jó katonai felszerelést, kultúraszabadságot és bizalmat a jobb jövőbe. Sajnos, a mi nemzetünk nagyon szét van szórva. A mai Magyarországban él 600.000 magyar-orosz. A jelenlegi Szlovenszkóban 150.000 testvérünket a szlovák kormány megfosztott minden kulturális, szociális és gazdasági fejlődéstől. Nem jobb a sorsuk a Romániában élő 30.000 magyar-orosznak. Ezek Máramarossziget környékén élnek és semmi joguk nincs. Jugoszláviában (Bácskában) él vagy 60.000 magyar-orosz. A legtöbb magyar-orosz kivándorolt Amerikába. Itt él több, mint a fele a nemzetünknek. Ezek nagyon gazdagok és sokban támogatják az otthoni honfitársakat. Ezek közül még Csehszlovákia fennállása idején sokan tiltakoztak Trianon ellen. (Juhász, Gerofszki).

— Mit is mondjak a magyar-ruszin kapcsolatokról. Hisz ezt a kapcsolatot a cseh imperializmus nem tudta 20 év alatt meglazítani. Nincs olyan intelligens ruszin család, ahol a könyvespolcon ne díszelegjen a Révai vagy Tolnai lexikonja. Nincs olyan bakfis, aki ne [illegible] tanulta volna meg, hogy festi Titkos Ilona a szemöldökét, melyik szerepben játszik Muráti Lili vagy Csortos Gyula. Munkácsinak a festményei ékesítik sok-sok család falait. Meg aztán, ha a Fradi játszott cseh csapattal, mi mindig Sárosi csapatának drukkoltunk. Milyen boldogok voltunk, mikor a berlini olimpiászon Magyarország a hatodik helyen végzett. Mi is büszkék voltunk Csikre, Csák Ibolyára, Harangira stb. Ez tény és ez ellen nem lehetett harcolni. A jövőben ezek a kapcsolatok még szorosabbá válnak. »A magyar a magyarért« akció bevált, sokat várok a »testvérváros«-mozgalomtól is. Ha elgondolom, menynyi jókat fognak mesélni nekem majd az ősszel azok a ruszin gyerekek, akik magyar földön nyaraltak. Meg télben milyen boldogan fogja a ruszin család falatozni a fehér búzakenyeret, amit bekerestek aratás közben az Alföldön.

— Mint minden nemzeti társadalomban, úgy a magyar-orosz öreg generáció és a fiatalság között vannak bizonyos ellentétek. Az öregebbek konzervatívak és liberálisak. Mi fiatalok ellenben tele vagyunk erővel és akarattal mindennel szembe nézni, ha kell korrigálni, ha kell elismerni. Nagyon hálásak vagyunk, hogy a kormány a fiatalokat előnyben részesítette a kinevezéskor. A ruszin fiatalság megállja a helyét. És ha valamikor valamiben nézeteltérésünk lesz a magyar társadalommal, ne csodálkozzék. A ruszin népnek nem csak kenyér kell, hanem kultúra is.

— A ruszin irodalom lassan fejlődik. Hisz a XVIII—XIX. században voltak költőink, akik a nemzeti öntudatot fejlesztették. Duchnovics, Pávlovits, Homicskó, Szilvay, Králitzki, Lucskay — ezek mind a mi nevezetes íróink. A háborúelőtti irodalmunk vallási szellemű. Ellenben a modern ruszin irodalom már kibontakozott a pólyából és fejlődik. A modern ruszin írók szociális, nacionális, gazdasági, politikai motívumokat dolgoznak fel műveikben, könyveiket a ruszin fiatalság örömmel olvassa, a ruszin intelligencia pedig büszke saját irodalmára. Verseket írnak: Kárábeles, Popovics, Fedor, Balecki, Pátrusz, Dobos stg., novellákat Kozik, Farinics, Gornják, Ruscsák, Ivánecsov, színdarabokat Szilvay, Kálábiská, Bobulszki, Guzjonij, stb. Persze mindezek az írók még 2—3 könyvnél többet nem adtak ki, de azért remény van arra, hogy nevüket a magyar olvasóközönség a jövőben megismeri és megkedveli. A festőművészet nálunk magas fokon áll. Erdélyi, Boksay, Kocka, Boretzki, Soltész, mind jónevű festők. Néhányan már Prágában, Münchenben, Párisban, Milanóban is rendeztek saját kiállításokat nagy sikerrel. Zeneművészetünk gyenge. Gramofonlemezekre kellene felvenni népdalainkat és a rádióban közvetíteni. Énekkaraink szintén nevezetesek. Főleg az ungvári »Verhovina« és a munkácsi »Meteor« énekkarok.

— Egy, amire sürgős szükségünk lenne: rádióleadóállomás. Mert a mostani beosztás nagyon kevés. Moszkvából állandóan uszítják a ruszin népet a magyarok ellen és sajnos, mi nem tudunk sem nekik felelni, sem nyugtatásra hívni a népünket. Meg aztán a sajtó is nálunk gyenge. Van egy napilap, egy pedig háromszor jelenik meg hetenként és több hetilap. De ez nem elég. Nálunk kevés a hivatásos hírlapíró és ez kár, mert manap a rádió és a sajtó nagy hatalom.

— Nagyon jól esik nekünk, hogy a magyar sajtó annyira propagálja a mi földünk szépségeit. A turistaszezon nálunk most nagyon jó. Sok magyar látogat el hozzánk, gyógyulnak, szóraokznak, csodálkoznak és ami a legfőbb, pénzt hagynak nálunk. Hiba, hogy a turistamozgalom nincs még központosítva. Már most meg kellene szervezni az egész mozgalmat, szállodákat építeni, utakat javítani, propagandafüzetecket kiadni. Éppen mondta Hankiss tanár úr, hogy jövőre a Nyári Egyetem Kárpátaljára is rendez egy kirándulást. Mindenkit várunk és szívesen látunk, mert azt akarjuk, hogy mindenhol minden ruszin jól érezze magát, de a magyar is nálunk.

— A magyar egyetemeken a ruszin diákság nagyon meg van elégedve. Persze először nehezen fog menni a teljes magyar nyelv elsajátítása, de idővel minden jobban kialakul. Az internátusokban kedvezményben részesültek, ugyanúgy a menzákban is. És ez nekünk a fő, mert mind szegények vagyunk. A diákság fog majd a legjobban dolgozni azon, hogy a magyar meg a ruszin nép közeledjenek és újabb 1000 évre biztosítsák jövőjüket — fejezte be a beszélgetést Zsidovics, aki örül, hogy 20 év gonosz, keserves álma után a ruszin nép hazatért.

METEOR MOZI MŰSORA

Péntektől: Csak felnőtteknek: „Örvény" és „Szerenad" (A második asszony).

Pénteken végződik a Nyári Egyetem

A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem 13. szünidei tanfolyamának, a Nyári Egyetemnek ünnepélyes berekesztése *augusztus hó 18-án, pénteken délelőtt 10 órakor lesz a Központi Egyetem díszudvarán.*

Az ünnepély műsora: 1. A Rector Magnificus üdvözlő beszéde. 2. A Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr képviselője bezárja a tanfolyamot. 3. A Nyári Egyetem igazgatója búcsúszavakat mond. 4. A hallgatóság szónokainak köszönete. A műsort a »Tisza István« Dalkör énekszáma nyitja meg és zárja be. Vezényel Lókody József. Debrecen város művelt közönségét a fontos nemzeti érdekre való tekintettel szívesen várja a *Nyári Egyetem Igazgatósága.* Megjelenés nemzeti viseletben vagy utcai ruhában.

Vitéz Busi Gábor hadirokkant adománya a féllábu Tárkányi Ferencnek

Egy héttel ezelőtt indítottuk el lapunk hasábjain a kérést a debreceni közönség szívéhez. A kérést, melyben elmondottuk, hogy él Debrecenben, a Csillag uccán egy Tárkányi Károly nevű kőművessegéd, akit a háborúban bokalövés ért. A seb nem gyógyult be, egyre súlyosabbá vált és néhány évvel ezelőtt le kellett vágni Tárkányi féllábát. Azóta nem tud munkához jutni, a felesége 12 pengős bejárónői keresetéből tengődnek és minden vágya az, hogy műlábhoz jusson, aminek segítségével ismét dolgozhat.

A kérés elindult útjára és ismét gyönyörű példáját láthattuk annak, hogyan nyilik meg a szenvedés, a nyomorúság előtt a debreceni közönség szíve.

Nem egészen 24 óra alatt 25 pengő jött össze Tárkányi műlábára. Debreceni pékmester, adók tömegével, nehéz helyzettel küzdő iparos ember *Rácsay Károly egymaga húsz pengőt küldött be.* Aztán jöttek a kisebb adományok, úgyhogy vasárnapra harminc pengő volt együtt a műlábra. Azonban még mindig messze volt a 100 150 pengő, miből meg lehetett volna vásárolni Tárkányi részére a műlábat.

És ekkor jött egy nemesszívű hadirokkant trafikos, *vitéz Busi Gábor, aki egy műlábat ajánlott fel a következő sorok kíséretében:*

— Tekintetes Szerkesztőség! A DEBRECZEN-ből értesültem Tárkányi szomorú esetéről, hogy nem tud műlábhoz jutni. Én, mint szintén féllábú hadirokkant, elhatároztam, hogy segítek rajta, mert tudom azt mit jelent egy féllábú rokkantnak, ha műlába nincs. Nekem van egy teljesen jó állapotban levő műlábam, ami nekem szűk és azt neki adományozom, mert nekem van másik is. Arra kérem a tekintetes szerkesztőséget, hogy az eddig befolyt pénzbeli adományokból ezt a műlábat átalakíttatni méltóztassék. Én már beszéltem Tárkányivel és ő majd elviszi tőlem személyesen a műlábat, amit a MOVE művégtag javítóüzeme jutányosan megcsinál.

Tisztelettel vitéz *Busi Gábor* 50 százalékos dohányárus Debrecen, Bocskai téri trafik.

A nemes cselekedtért hálásan mondunk köszönetet. Tárkányi már boldogan át is vette a műlábat s az eddig begyült 30 pengőt, amivel azt átalakíttatja s elindulhat ismét kenyérkereső útjára.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, aug. hó 12—augusztus hó 19-ig: „Megváltó", Piac ucca 18., telefon: 14-69. „Tisza" Magoss György-tér 9, telefon: 24-52. — „II. Rákóczy", Külső vásár-tér és Miklós ucca sarok, telefon: 23-43. — „Sztankay" Szent Anna ucca 64., telefon: 25-58.

MENTŐK TELEFONSZAMA: 04. RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Búcsú Debrecentől

(A Debrecenben nyaraló ruszin gyerekek egyike szavalta a búcsúünnepélyen.)

Magyarország területén
minden földrész áldott;
Isten védte hatalmával
Nagymagyarországot!
Megmutatta, éreztette
szent kegyelmességét,
mikor újra visszahozta
Kárpátalja népét.

Ökörmező, Vucskómező,
Alsó-Felsőszinevér:
Ti tudjátok milyen igaz,
milyen hős a magyar vér.
Testvéreink jó szívében
olyan nagy a szeretet,
hogy sohasem felejtjük el
az itt töltött heteket.

Köszönjük a nagy jóságot,
gondoskodást, fáradságot;
Köszönjük, hogy elhoztatok,
Testvérekül fogadtatok.
Debrecenben minden lélek
Legyen boldog, legyen áldott,
Isten tegye még nagyobbá
Ezt a tündérszép országot!...

Wágnerné Szüts Adél.

x **Óvodás gyermekek beiratása** német játékdélelőttökre, iskolás gyermekek naponkénti német tanórára. Bathyány 61. Német Gyermekotthon.

— **Debrecenbe érkezik** csütörtökön dr Thury György miniszteri tanácsos, a börtönügyi osztály vezetője, aki négy napig marad Debrecenben. Dr Thury György megtekinti a debreceni törvényszéki fogházat és a rabkertészetet.

— **Előkelő német vendég Debrecenben.** Dr Harry Götz, előkelő német vendég a mai napon Debrecenbe érkezik. Dr Harry Götz a Budapesten megtartandó Nemzetközi Város-Kongresszus előkészítő munkálatai kapcsán keresi fel Debrecent, ahova a kongresszus résztvevői kirándulásra jönnek.

50 százalékos vasúti kedvezmény és filléres vonatok a debreceni fényképkiállításra. A szeptember 2—16-ig tartó debreceni nemzetközi fényképkiállításra a közlekedésügyi miniszter 50 százalékos vasúti menetdíjkedvezményt engedélyezett. Ezenkívül a debreceni fényképkiállításra szeptember 3-án Budapestről és Kassáról, September 10-én ismét Budapestről filléres gyorsvonat indul. A közlekedésügyi minisztérium ilyen tartalmú leirata megérkezett Debrecen városhoz.

A Debreceni Repülő Club választmányi ülést tart, ma augusztus 17-én este 7 órakor a Club helyiségében. A választmányi tagok szíves megjelenését kéri a Club vezetősége.

Szalma ebédmenü 1 pengő a Páll söröző

— **A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap javára és a nemzeti filmgyártás támogatására a mozgófényképüzemekben eladott jegyek után fizetendő hozzájárulásról.** A rendelet kimondja, hogy minden általános forgalmi adó fizetésre köteles mozgófényképüzem az általános forgalmi adónak a pénzügyi hatóság által megállapított, vagy adózás által bevallott alapja után számított 4 százalékos hozzájárulást tartozik az általános forgalmi adóval együtt az illetékes forgalmiadóhivatalnál vezetett forgalmi folyószámlájára befizetni, a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap, valamint a nemzeti filmgyártás támogatására.

— **Ünnepség volt Petőfi koltói somfája alatt.** Nagybányáról jelentik: Petőfi Sándor halálának kilencvenéves fordulója alkalmából Koltón is szép ünnepséget rendeztek az egykori Teleki-kastély parkjában. Az ünnepélyre mintegy ezerfőnyi közönség gyült össze a közeli községekből és a távolabbi városokból, megható kegyelettel keresték fel ezt a helyet, ahol a lánglelkü magyar költő legszebb verseit írta. A park egyik részében áll az öreg Petőfi-somfa, alatta kőasztal. Ezen az asztalon írta Petőfi a „Szeptember végén" című halhatatlan elégiáját. A kedves ünnepségen Oláh Sándor Nagybányai református lelkész mondott ünnepi beszédet. A műsor további része tárogatószólókból, karénekekből és előadásokból állott.

— **Árpádtéri hírek.** Az árpádtéri harangalapra való adományok meghaladták a 2300 pengőt. Az egyház vezetősége azt kéri, hogy mindenki, aki a harangra ajánlatot tett, vagy adakozni akar, augusztus hónapban fizesse be adományát. — Az Árpád-téri Árva Bethlen Kata leánykör tagjai résztvesznek a pallagi leánykonferencián. — Augusztus 17-én a délutáni 6 órai istentiszteleten prédikál: dr. Hegyaljai Kiss Géza.

— **Kormos Ferenc színművész,** akinek néhány évvel ezelőtt Debrecenben is nagy sikerei voltak, harmincéves színészjubileumát ünnepli Kispesten. Jutalomjátéka alkalmából a Tatárjárást mutatják be.

— **A vitorlázó repülésre jelentkezett hölgy tagokat** felkéri a vezetőség, hogy szombaton délelőtt 10—11 óra között jelenjenek meg a Club helyiségében.

— **Mérget kevert férje ételébe** a tolnamegyei Bedeg községben Vaskó Jánosné 55 éves asszony az áldatlan családi viszályok miatt. A méreg kevés volt és Vaskón csak múló rosszullét jelentkezett. Az asszony a csendőrségen egy óvatlan pillanatban a szoknyájában elrejtett bicskával elvágta a nyakát. Kórházba szállították. Állapota nem életveszélyes. A nyomozás folyik.

— **Zászlót avatott a szekszárdi és székesfehérvári gyalogezred** Nagyboldogasszony napján. Mindkét helyen megjelentek a Kormányzó képviselői. A katolikus és protestáns lelkészek megáldották a zászlót, melyre a katonák felesküdtek. A zászlószentelések fényes ünnepségek keretében folytak le.

— **A Mars titka.** A titokzatos égitestről számol be rendkívül érdekes képes cikk keretében Tiszay Andor. A 68 oldalas albumalakú „Ünnep" ezúttal is gazdag tárházát nyujtja a nívós és szórakoztató olvasnivalóknak és képeknek.

— **Medvék garázdálkodnak az erdélyi Maroshévíz környékén.** A vadállatok eddig 17 szarvasmarhát szaggattak szét. Miután a környék védett vadászterület, a kormány kártérítést utalt ki a gazdáknak.

— **Halálos autókarambol történt Sárvár mellett,** Kissitke község határában. Egy sárvári órás gépkocsija, melyen rajta kívül hárman ültek, belefutott egy szembejövő sárvári kereskedő autójába. Domján Gábort holtan húzták ki a romok alól, Erdélyi János a kórházban meghalt, a többiek is megsebesültek. A szerencsétlenséget az okozta, hogy mindkét gépkocsi erőse nreflektorozott és a nagy világítás elvakitotta a vezetőket.

— **Szibériában a Sayah hegység lejtőin felfedezték az asszonyfalut,** melynek létezéséről eddig nem tudtak. A falunak nincs neve. Csak asszonyok élnek benne. A világháborúban minden férfit elvittek innen katonának és egy nő lett a törzsfőnök. Ők szabályozták saját életüket. Az arrajáró utasokat, magukhoz édesgették és amikor már nem volt szükségük rájuk, megölték. Az időközben született fiúgyermekeket is megölték, csak a leányokat nevelték fel. Húsz év óta folyik ez a borzalmas gyilkosság itt. Az expedició jelentése nyomán megindult a vizsgálat. Egy barlangban megtalálták a holttesteket. Egyik asszony sem tagadta a gyilkosságot. A törzsfőnöknő 19 gyilkosságot követett el. Mindnyájukat letartóztatták.

— **A Louvreből ellopott híres Wattaeu festmény különös körülmények között került meg.** Egy orosz származású fiatal párisi festőművész jelentkezett a képpel és elmondotta, hogy ő lopta el. Mindig bosszantotta, ahogy a műremeket rekonstruálják, ezért emelte el ezt a festményt, melyet újra restaurált, azután könyvet írt »A remekművek hibás rekonstruálása« címen. Kijelentette, hogy a művészet szerelme vezette a lopásra. Most a rendőrség hallgatja ki.

— **Hajdúhadház határában** tyukokat lopkodott B. Kiss János napszámos, akit a csendőrök elfogtak. A nyomozás befejezése után a tyúktolvajt a csendőrök átadták a debreceni ügyészségnek.

— **Kivirágzanak a falak Bori néni keze nyomán.** Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

— **Balesetek.** Varga Imre hajdúböszörményi napszámos kerékpáron jött Debrecen felé, amikor egy szembejövő autó, melynek a rendszáma UA 0—55 volt, a vámház előtt elütötte. Varga a fején zúzott sebeket szenvedett és a vállán is megsérült. — Molnár Miklós Harsányi-u. 23. alatti rendőr a vasúti hídon haladt kerékpárjával, amikor szembejött vele egy másik kerékpáros, aki hírtelen keresztbeállt előtte és elütötte. A kezén és lábán sebeket szenvedett.

Országzászló Uzsokon

József főherceg avatta fel

Uzsok, augusztus 16. Megható ünnepség keretében avatták fel Uzsok határában. A Pohárbérc tövében Uzsok országzászlóját, amelyet a budapesti MÁV északi fűtőház mozdonyvezetőinek otthona ajándékozott a községnek.

Az országzászló alapzatának homlokzatán fehér márványtáblán Nagymagyarország képe magyar és magyarorosz nyelvű felírással:

Ezért küzdünk!

Egy másik márványtáblán szintén magyar és magyar-orosz nyelven ez olvasható:

»*A magyar-ruszin testvériség jele — összetartásban a nemzet ereje*«.

A felavató ünnepségen megjelent József főherceg, báró Perényi Zsigmond kormányzói biztos, — Bródy András országgyülési képviselő, Rátvay Imre ny. tábornok Dréhr Endre alezredes, szárnysegéd, Siménfalvi Árpád, Ung megye főispánja, Kaminszky József felsőházi tag és még igen sok magyar és magyarorosz előkelőség.

A diadalkapunál *Kozutics Tódor* görög katolikus kanonok köszöntötte a főherceget, majd a ruszin iskolás gyermekek énekelték a magyar Himnuszt.. Az emlékmű megáldása után *Nánássy László* adta át az emlékművet, amelyet *Kovács* Jenő jegyző és vitéz *Rátvay Imre* ny. tábornok beszéde után *József* főherceg avatott fel. Ünnepi beszédben emlékeztetett az uzsoki harcokra. Beszédét ruszin nyelven fejezte be. A felavatás után *Kuzolics Iván* magyarorosz frontharcos beszélt, majd elhelyezték a koszorúkat. A felavató ünnepséget követően *József* főherceg a kiséretében levő előkelőségekkel együtt az uzsoki hágóra ment és tisztelgett a világháború hősi halottjainak sírja előtt.

— **Néprádiók megérkeznek** e hó napban. Előjegyzés: Mayer mérnöknél, Kossuth u. 23.

— **A bécsi nemzetközi főiskolai versenyekre induló főiskolás válogatott együttes** dr Milleker Rezső vezetésével szombaton délután öt órakor indul Bécsbe. Az első csapattal a vízipolózók, vívók, kosárlabdázók, labdarugók és ökölvívók mennek. Augusztus 21-én délben 1 órakor indulnak az úszók, 23-án délben az atléták, 24-én pedig az evezősök. A főiskolás versenyzők szállásának előkészítése céljából augusztus 18-án Bécsbe utazik dr Rajczy Imre és Lengvári Ákos. — A részletes sorsolás pénteken este lesz a nemzetközi bizottságban, amelynek magyar részről Rajczy Imre dr lesz a tagja.

— **Dicsérték a cseheket** a bánrévei állomáson Drobnyák István és Vasil István kassai lakosok és a magyar viszonyokat éles hangon bírálták és a hadseregre sértő kifejezést használtak. A beszélgetésnek tanui voltak, akik felháborodva azonnal jelentést tettek a csendőrségnek. A két kassai lakost azonnal őrizetbe vették és kihallgatásuk után behozták a debreceni törvényszék fogházába. További sorsukról a vizsgálóbíró rövidesen dönt.

— **Rendkívül érdekes cikkben** számol be Tolnai Világlapja egy amerikai vadász kalandjáról, mely az afrikai kongó-vidék egyik őserdejében játszódott le.

Legolcsóbban kifogástalanul
fest, tisztít
Weisz Arany János-u 29
1 férfiruha tisztítás és vasalás 3 P.

GYÁSZ ROVAT

Telegdy Lajosné Tomma Mária élt 59 évet. Temetése csütörtök délután fél 5 órakor lesz a Köztemető 2. á. ravatalozójából a római katolikus egyház szertartása szerint. Elhunyta bánatos férjét, Telegdy Lajos volt kereskedőt, Nyizsnyik Györgynét, mint nevelt leányát és nagyszámú rokonságát borította gyászba. Lakás: Jókai ucca 3. Temetését **Fehértói** temetkezési vállalata rendezi, Dégenfeld tér 4.

Sántha József 30 éves korában elhunyt. Temetése Debrecenből Nagyidára való szállítás után péntekendélután lesz az ottani temetőben. Szállítást és temetést **Dankó** temetkezési intézet rendezi.

Kéki Lacika 3 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozóteréből a ref. egyház szertartása szerint. **Dankó** temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen férjem, édesapánk elhunyta alkalmából mély bánatunkban részvéttel osztoztak, ravatalára koszorút, csokrot helyeztek, továbbá a MÁV mozdonyvezetői és fűtőházi karnak, a Helyivasút tisztviselőinek és személyzetének ezúton mondunk fájó szívvel igaz köszönetet. **Özv. Erdődy Lászlóné és gyermekei.**

Négyszázhatvan pengőt akart lopni — elitelték 3 hónapra

A debreceni gyümölcspiacon *Elek* Imre 20 éves napszámos, aki már kétszer volt elítélve vagyon elleni bűncselekmény miatt, az egyik árus nadrágzsebéből el akarta lopni a pénztárcát, melyben 460 pengő volt. A pénztárca sarka azonban megakadt és nem fordult ki a zsebből, hiába rántotta meg. A rántást észrevette a pénztárca tulajdonosa és

megkapta a zsebtolvaj kezét

Nagy lárma támadt, mert a póruljárt Elek hevesen tiltakozott a gyanusítás ellen. Két tanu azonban az elsiető rendőr előtt vallomást tett arról, hogy

látták, amikor Elek a pénztárcát ki akarta húzni az árus zsebéből.

Dr. Jóna Kálmán törvényszéki bíró elé került az ügy és a főtárgyaláson a terhelő tanuk vallomása alapján elítélték Elek Imrét háromhónapi fogházra. Az ítélet nem jogerős.

— **Uj közjegyző.** Az igazságügyminiszter dr Sebestyén Kálmán berettyóújfalui gyakorló ügyvédet Békéscsabára kir. közjegyzővé kinevezte.

— **Szent-Györgyi Albert dr egyévi külföldi tartózkodás után visszaérkezett Szegedre.** A Nobel-díjas professzor Európa-szerte s Amerikában tartott előadásokat és laboratóriumokat látogatott. Kijelentette, hogy továbbra is Szegeden kívánja folytatni tudományos munkálkodását.

— **Felhivás a volt összes 39-es bajtársakhoz.** Az összes volt 39-es bajtársak felkéretnek, hogy folyó hó 18-án, azaz pénteken este 7 órakor az összes volt 39-es bajtársakat érdeklő tárgyak ismertetése és azoknak megbeszélése végett a Frontharcos Otthonban Ferenc József út 36. sz. alatt okvetlenül megjelenni **sziveskedjenek.**

A Turul irodalmi estjéről.

Szent István napi búcsú és zászlószentelés a nyilastelepi róm. kat. templomban

Folyó hó 20-án vasárnap a nyilastelepi Szent István király tiszteletére szentelt római katolikus templomban búcsú lesz.

Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Délelőtt 9 órakor búcsúkörmenet a templom körül. — 2. Körmenet után ünnepélyes főpapi szentmise, pontifikálja nagy papi segédlettel dr Lindenberger János apostoli kormányzó. — 3. Szentmise után a Nyilastelepi Katolikus Nép- és Miss. Asszonyszövetség zászlójának szentelése. Zászlóanyák dr *Babucsák Jenőné* és *Gopcsa Gergelyné* úrasszonyok. — 4. Zászlószegek beverése.

Délután félhat órakor litánia. — Utána hat órakor műsoros előadás a Nyilastelepi római katolikus iskolában.

Ünnepségeinkre katolikus testvéreinket szeretettel hivjuk s várjuk. Vezetőség.

— **Balesetek.** Elütötte egy ismeretlen kerékpáros Juhász Gábor Bellegelő 211. alatti napszámost a Bádogos uccán s könnyebb sérüléseket szenvedett könyökén és lábán. — Varga József Veres u. 21. alatti napszámost munkatársai bevitték a mentőállomásra, hogy elsősegélyben részesitsék. A Burgundia u. 15. alatt munkaközben megbotlott, elesett, a lába maga alá gyürődött és azóta nem tud járni. Orvosi vizsgálatra utasitották. — Nagy Gábor postaaltiszt, Cserepes ucca 12. alatti lakos a pályaudvari postaépületben társaival tréfálkozott, egyik társa véletlenül meglökte és ballábán csonttörést szenvedett az elesés következtében. — Özv. Arany Lajosné Kondor u. 12. alatti trafiktulajdonosnőt a Sámsoni úton megnarapta egy kutya a lábán. A mentők részesitették elsősegélyben.

— **A görögkatolikusok Nagyboldogasszony napi búcsúja.** A debreceni és környéki görögkatolikus hívők kétnapos máriapócsi búcsúja tegnap végetért. A búcsújárók tegnap este érkeztek meg Debrecenbe és és a Csapó uccán, Piac és Szent Anna uccán vonultak végig zászlókkal, szent énekeket énekelve. A búcsút Papp Gyula szentszéki tanácsos, görögkatolikus parochus vezette fiával, ifj. Papp Gyula segédlelkésszel. A búcsú után a templomban hálaadó mise volt, melyen többszázan vettek rész.

FILLÉREKÉRT a legszebb helyen a legegészségesebb sport a nagyerdei csónakázás.

Ma este lesz a nemzetek ünnepe a Nyári Egyetemen

A Nyári Egyetem hallgatóinak búcsúestje mindig kinő a szokásos társadalmi keretek közül. Ilyenkor mindig a város érdeklődésének középpontjába kerül a Nyári Egyetem, melynek hallgatói mintegy köszönetül az élvezett vendégszeretetért, ének, tánc, vidám jelenetek rögtönzésével és bemutatásával teszik vidámmá a válás egyébként szomorú perceit. Az utolsó este az idén is megrendezik a Nemzetek Ünnepét, amelyre már szorgalmasan készülnek az egyes nemzeti csoportok, a hollandok facipős tánca, a lengyelek gyönyörű dalai, a különféle szebbnél-szebb népi viseletek tarkasága mind annyira emlékezetessé és egyedülállóan különlegessé teszik ezt az estét, hogy azon résztvesz Debrecenből mindenki, aki csak szabaddá teheti magát erre az estére. A Nemzetek Ünnepe az Arany Bikában lesz ma este 9 órai kezdettel. A búcsúest iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Műsor után tánc. A Nyári Egyetem hallgatói augusztus 18-án, pénteken délután 5 órakor a budapesti gyorsvonattal utaznak el.

— **Elrontott gyomornál** és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és kellemesen tisztítja az emésztés útjait. Kérdezze meg orvosát!

— **Az amerikai Moody fivérek egyhuzamban 14 napot és hét órát töltöttek repülőgépükkel a levegőben.** Leszállásukkor fáradtan, megtörten támogatták egymást a repülőtéren.

— **Hirtelen halál a körhintán.** Kamendollár zalamegyei községből a vasvári búcsúra zarándokolt Csúti István 16 éves fölmívesfiú. A körhintán rosszul lett és néhány pere mulva szívbénulásban meghalt.

SZERET élni? Strandoljon a nagyerdőn!

HIRDETMÉNY

a tej ,liszt, kenyér és savanyított káposzta piac ideiglenes áthelyezéséről.

Közlöm a város piaclátogató közönségével, hogy a Dégenfeld téri tej, tejtermék, liszt, kenyér és savanyított káposzta piacot — az Alföldi Takarék épületének építésével kapcsolatban szükségessé vált anyagraktározás miatt — f. hó 14-től hétfőtől kezdődőleg teljesen ideiglenes jelleggel a Csokonai színház és a m. kir. Pénzügyigazgatóság közötti utca fasorába helyezem át. *Polgármester.*

FILM

Vígszínház.

Ködös utak

Irhatták volna félbemaradt szimfóniának is, mert talán ezér kapott filmdíjat is a velencei kiállításon. Mi nem láttuk benne a nagy filmet, inkább csak azt, hogy kitűnő művész játssza a főszerepét s tulajdonképpen ennek a színésznek a munkájára épült fel az egész dirib darab cselekvés. Sok mindenre, így a többi között magára a mesére sem ad teljes képet a film, mert minden-minden ködbevész. — Itt nem kezdődnek dolgok, csak lesznek a véletlen kiszámíthatatlan szeszélyéből. Mélységek tárulnak fel minden ok nélkül és a cselekmény rugóját csak a szöveg árulja el itt-ott, mert a köd, a ködös útak sok helyen az értelmet is elsekélyesítik.

A főszereplő, a film, mint kép, dacára minden ködösítésnek azonban látványosan szép, mert nagyszerű felvételek váltják egymást, talán ez szerezte meg a díjat is.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

Határidőpiac:

Rozs októberre: 14.38, 14.53, zárlat 14.51—14.53. Márciusra: 15.20, 15.38, zárlat 15.39—15.42.

Tengeri szeptemberre: 18.80, 95, zárlat: 18.8—18.90 P.

Készárúpiac:

Búza tiszavidéki 77 kg 19.45—19.70, 78 kg 19.65—19.90, 79 kg 19.85—20.10, 80 kg 19.95—20.20. Felsőtiszai 77 kg 19.30—19.55, 78 kg 19.50—19.75, 79 kg 19.70—19.95, 80 kg 19.80—20.05, rozs pestvidéki 13.95—14.10, rozs más 14.20—14.45, takarmányárpa elsőrendű 16.90—17.50, középminőségű 16.60—16.80, sörárpa 19.75—20.75, sörárpa 19.25—19.75, zab középminőségű 18.25—18.35, tengeri 18.85—18.95, korpa

SERTÉSVÁSÁR.

A szerdai napon megtartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 1625 darab sertést. A vásári állományból angol hússertés felhajtás 526 darab. Az irányzat kedvező volt. Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kilón felül 108—110 fillér, szedett sertés I. 104—107 fillér, kivételesen 108 fillér, III. 86—94 fillér, angol tőkesertés 102—104 fillér, kivételesen 106 fillér, II. 92—100 fillér, exportzsír márkázott 150 fillér.

SPORT

Sporthíradó

A Debrecen sporthírszolgálata jelenti:

A keddi ünnepi mérkőzések több meglepetést hoztak. A legnagyobb: vasárnap 3:0-ra nyert a Szolnoki MÁV a Törekvés ellen a vasutas bajnokság döntőjében és a visszavágó (reváns) második mérkőzés kedden volt Pesten: a Törekvés 7:2 arányban verte el a Szolnoki MÁV-ot és így a Törekvés az országos vasutas bajnok. Palatinus sérülten játszott, de így is négy gólt lőtt. A Szolnoki MÁV gyengén működött, megérzi a csapat Kolláth hiányát.

A főiskolai válogatott Ungvárott 3:2 arányban kapott ki a Rusj-UAC vegyestől, amely megfelel Ungvár válogatott csapatának. Félidő 1:0 volt. Az ungvári válogatott erős, erről legjobban Debrecen válogatottja tud, az is kikapott ott a közelmultban.

A Bocskai igen gyengén szerepelt Diósgyőrben a DiMÁVAG 4:1 arányban verte a debreceni csapatot. Kristóf révén vezetett a Bocskai, de az egyre négyet kapott. Így állt fel a debreceni csapat: Vörös — Csokai, Nádas — Elek, Pocsai, Belcsik — Kristóf, Sándor, Pásztói, Szilassy, aHjdu. A DiMÁVAG tartalékos volt, ennek ellenére biztosan, könnyen győzött. A Bocskaiban a második félidőben Csokai helyett Janzsó, Sándor helyett Palotás játszott. A Bocskaiban Pocsai, Hajdu, Belcsik érdemel csak dicséretet.

Az edzőjellegű mérkőzések során: Csepeli WMFC—Fülek TC (5:0. Fülek lesz a NyTVE vasárnapi ellenfele. Szegedi Vasutas—Kassai AC 2:1. A KAC igen gyenge. Sal. BTC—Losonci AC 5:1.

Losonc a DVSC vasárnapi ellenfele. A DVSC vasárnap Losoncon valószínűleg következő csapattal áll ki: Keskeny — Antal, Kézi (Antal II.) — Galambosi, Kántor, Papp — Drab, Nébet, Szabó, Bihari, Nagy... A csapat már szombaton elutazik Losoncra.

Kedden kezdődött meg Pécsett a vidéki kerületek közötti tenniszverseny. A hölgycsapatban Tiszántúl csapatában a legjobb, Boross Ágnes Ungvár, nem indult. Az első nap a két esélyes hölgycsapat került össze. 3:3 döntetlen volt a rangadó. Eredmények: Pongorné—Pestvidék F. Böhm Blanka Tiszántúl 6:3, 6:4. Darkó Tiszántúl—Köpeczy Pestvidék 6:3, 6:1. Visegrádi Pestvidék—Barkász Tiszántúl 6:2, 9:7. Preisingerné Pestvidék—Papp Jutka Tiszántúl 6:4, 13:11. Darkó, Papp Tiszántul—Köpeczy, Preiningerné 6:2, 6:1. Barkász, Böhm Tiszántúl—Pongorné Visegrádi 6:4, 6:3. A férfiaknál a Tiszántúl meglepetésszerűleg kikapott Dél-től 4:2 arányban. Dr. Várady-Brenner és Kovács szerepelt az első nap. Eredmények: Mankovich T. Csongár D 6:2, 6:1. Hoffmann Dél—dr. Várady Brenner 1:6, 6:3, 6:4. Hetényi D—Kovács T. 4:6, 6:2, 6:2. Barabás T.—Dulánszky 6:4, 7:5. Csongár—Gyimóthy Mankovics—Brenner 6:1, 11:9. Hoffmann, Szilléri D.—Kovács, Barabás 7:5, 6:4. A többi eredmény. Felvidék—Nyugat 4:2. Nyugat—Dél 1:1, abbamaradt.

Botrányba jult Békéscsabán a CsUE—Orosházi UE vízipólómérkőzés. 4:1-re vezetett az orosházi Uszó Egylet, amikor az egyik elkeseredett csabai szurkoló a vízbe dobta a vízipólómérkőzés játékvezetőjét, de szerencsér, tudott úszni és nem fúlt bele. A mérkőzés abbamaradt.

Országos vásárok

Augusztus 18, péntek: Csongrád (állatv.), Csenger, Darány, Pacsa.

Augusztus 19, szombat: Csongrád, Endrőd, Vép.

Augusztus 20, vasárnap: Budapest, Jásztelek, Kunhegyes (állatv.), Kunszentmárton, Senyeháza.

Augusztus 21, hétfő: Abony, Böhönye, Bussü, Budapest, Baktalorántháza, Döbrököz, Dunaföldvár (állatv.), Gálosfa, Gyöngyös, Gyöngyösmellék, Hajdúböszörmény, Halászi, Hosszúpereszteg, Kadarkút, Kisköre, Kunszentmiklós, Kunhegyes, Kunszentmárton, Miskolc, Mosonszentjános, Nagylózs, Püspöknádasd, Salgótarján (állatv.), Tatabánya (vármegyeieknek), Vámospércs, Zalaszentbalázs.

Augusztus 22, kedd: Balkány, Budapest, Dunaföldvár, Jánoshalma, Kisláng, Mikószéplak, Pápa, Zagyvaróna, Zalabér.

Augusztus 23, szerda: Ajka, Budapest, Jánosháza, Mucsi, Pápa, Siófok, Tiszabercel, Veszprémvarsány.

Augusztus 24, csütörtök: Babocsa, Bodrogkeresztur, Budapest, Görcsöny, Harka, Körmend, Lajoskomárom, Szil, Sümeg (havi), Tiszalök, Ujfehértó.

Augusztus 25, péntek: Budapest, Csesztreg, Komádi, Letenye, Rum, Szabadhídvég, Toponár, Vásárosbéc.

APRÓHIRDETÉSEK

Alkalmazást nyer férfi

Szervezési
titkárt keres fizetéssel, napidíjjal Magyar biztosító intézet, iPac u. 34. 1905

Házmester,
ki gyermektelen, kinek felesége főzni tud, felvétetik fizetéssel, Rákóczi 65. — III-ik ajtó. 1985

Kocsimosót
gyakorlattal keres Széchenyi 24, Garage. 1234

Szabósegédet
jómunkást felvesz — Fábián, Péterfia 19. 1969

Ügyes
kifutófiú cukorkaüzembe azonnal felvétetik Nyugati 48. 1951

Kerékpározni
tudó kifutfiút pékségbe felveszek. Nyil u. 79. 1982

Alkalmazást nyer nő

Fizetéssel
és magas jutalékkal taggyűjtőket keresünk. Jelentkezni 9—21 között. Turul. Piac u. 34. I. emelet. 1906

Varrodába
ügyes segédleány — azonnal felvétetik. — József kir. herceg u. 62. sz. 1975

Háztartási alkalmazott

Mindenes
bejáró egész napi elfoglaltsággal, vagy bentlakó felvétetik Borgida étterem. — Arany János ucca 2. 1973

Bejáró
takarítónőt jó bizonyítvánnyal felveszek. Svetits, III-ik udvar, földszint 3. 1988

Bejárónőt,
reggel pár órai takarításra felveszek. — Styl, József kir. herceg 7. 1979

Szakácsnőt
keresek jó bizonyítvánnyal. Piac u. 75. I. emelet, ügyvédi iroda. 1986 v. v.

Bejárónő
jó bizonyítvánnyal, parketthez értő, felvétetik Nap u. 15. sz. alatt, földszint. 1961

Mindenes
bejárónő egész napra jó bizonyítványokkal felvétetik, Miklós u. 39., II. lakás. 1966

Bejárónő
lépcsőházi takarításhoz felvétetik Szent Anna 10. Házmester. 1965

Bejárónő
cselédkönyvvel azonnal felvétetik — Nap ucca 22. 1964

Megbízható
bejárónő délelőttre felvétetik Kút u. 29., üzlet. 1953

Jó bizonyítvánnyal
bejárónőt felveszek. Cím a kiadóban. 1949

Ajánlat

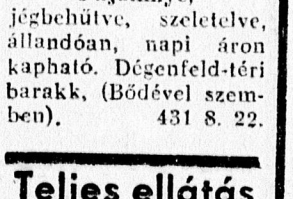

Poloskairtást
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja Kiss cianozó vállalat, Kígyó ucca 5. szám. 1867 9, 2

Cianoztasson
bizalommal a „Csala" cianozó vállalattal. Rákóczi utca 9. szám. Telefon: 14-27. szám. 1875 9. 2

Fáy arckrém,
napbarnított arcokra a legjobb. Kapható Grósz Nagy Ferenc patikában (szinház mellett). 1322 9. 6.

Villanykörtecsere 20 fillér. Dísztárgyak, rádió, gramofon, gramofonlemez, olcsón Vagyonmentő, Hunyadi ucca 22. 1526 9. 9.

Kereslet

Veszek
bútort, zálogjegyet, varrógépet, irodaberendezést, mindenféle ingóságokat. Hivásra jövök. Csapó ucca 16.

Élelmiszer ital

Fajdinnye,
jégbehütve, szeletelve, állandóan, napi áron kapható. Dégenfeld-téri barakk, (Bődével szemben). 431 8. 22.

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária panzióban, **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39 szám. 800 vv

Vegetárius (bicsárdista) családnál diáklány lakást keres iskolai évre — Leveleket Diáklány jeligére a kiadóba. 1941

Diákot keres

Diákokat
vállalok jövő tanévre ellátásra, zongorahasználat. Lekoczky, Teleki 9.

Gyermektelen
házaspár zsidó iskolai tanulót teljes ellátásra elvállal Jókai ucca 44. 1957

Hangszer

Eladó
rövid zongora, páncél tőkés, kereszthúros, megtekinthető délelőtt Kigyó u. 12. 1984

Bútor

Antikkomót,
modern háló, ebédlő, s kombinált szekrény, konyhaberendezés, fotelek eladók, Dégenfeld tér 6. szám. 379 8. 19

Két darab
festett ágy és egy siffon eladó, Ugyanott leánderek, rózsa- és fehérszínűek eladók. Honvéd temető ucca 6. 1217 vv.

Szobabútor,
félháló és szappanműhely berendezés eladó Homok 132. 1992

Uriszoba
bútor, 4 fotel, egy divány, könyvszekrény, asztal és íróasztal és díszkötéses könyvek eladók Apaffy u. 111. 1994

Jó karban
levő ebédlő jutányosan eladó István malomban. 1952

Tüzelő anyagok

Száraz
bükkhasábból felvágott tüzifa 500 kg vetelénél bazaszállítva 3.80 P és 4.40 P Grünfeldnél, — **Hatvan u. 21. Telefon: 29-82.**

Tűzifát-szenet
vásároljon legolcsóbb napiáron Vágó József tüzifa-szénkereskedőnél „Margit fürdő" mellett. Telefon 10-24. 1080 vv

Tüzifa
és szén legolcsóbban **Sándor László** Dózsa u. 25. T. 27-01. 1092 8, 31

Autó, motor, kerékpár

Kis
Fiát teherkocsi csukott és egy D-Rád oldalkocsival potom árért eladó, üzemképes állapotban. Marx, Piac ucca 44. 1934

Áramvonalas
csukott 6 személyes Buick autó olcsón eladó. Felvilágosítások a Benyáts áruházban 1983

Csepel
100-as segédmotoros kerékpár jókarban levő olcsón eladó. — Nógrády M. u. 3. sz. 1960

Villanymotor
6 lóerős alkalmi árban eladó. Roboz és Hammer. 1946

Átadó üzlet, vendéglő

Jogfolytonos
vendéglő átadó. Értekezni Teleki 104. d. u. 2—3 ig Kovácsnál 1980

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Egyszobás
udvari helyiség irodának, vagy műhelynek kiadó. Piac 44. Marx. 1950

Kiadó lakás egyszobás

Uccai
egy szoba-konyhás lakás elsejére kiadó Monostor ucca 1. Kigyó uccánál. 1974

Kiadó
egy szoba, konyha, spájz szeptember 1-re Vargakert. Közép 12. 1972

Uccai
szoba, konyha, spájz szeptember 1-re kiadó Kurucz 1. 1963

Kiadó lakás kétszobás

Két
szoba, előszoba, verandás lakás azonnalra kiadó. Mester ucca 39. 1091

Uccai
magasföldszintes 2 nagyszobás, komfortos urilakás központban, csöndes, virágos kisudvarban keresztény házaspárnak novemberre kiadó Gazai ucca 25. 1958

Uccai
kettő szoba mellékhelyiségekkel Török Bálint 2. novembertől kiadó. 1954

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás
emeleti modern lakás, parkettes, november hó elsejére kiadó. Károly Ferenc József út 23. sz. Megtekinthető délelőtt 10—12 óráig, délután 3—5 óráig. 1757 vv.

Elsőemeleti
uccai parkettes négyszobás voit Hollandi Biztosító helyisége novemberre kiadó. — Marx, Piac 44. 1933

Ötszobás
lakás, 900 négyszögöles mesterlakással kiadó, a Simonyi úton. Tulajdonos cime a kiadóban megtudható. E 35

Négyszobás
urilakás novembertől kiadó Batthyány 13., délután 3—5-ig. 1989

Lakást keres

Lakást
keres kétszoba, előszobásat esetleg felszereletlen fürdőszobával, tágas konyhával pontosan fizető kétgyermekes tisztviselő a belvárosban. — Cím a kiadóhivatalban. 1944

KIRÁLY KAVÉI
MÉGIS A LEGJOBBAK!
AROMÁS, ZAMATOS
KÁVÉT!
KIRÁLY UZLETÉBEN
A VEVŐ ELŐTT PÖRKÖLIK
DÉGENFELD-TÉR 11. SZÁM

2 szobás
komfortos lakást keresek belvárosban — november 1-re állami tisztviselő. Dankó cég Sas ucca 3. Telefon: 2322. 1990

Butorozott szoba

Különbejáratu
két egymásba nyiló tiszta utcai butorozott szoba, fürdőszoba használattal kiadó, esetleg külön külön is augusztus 15-re. Széchenyi u. 12. 1179 vv

Uccai
bútorozott szoba egy-két urinőnek kiadó — Rákóczi 9. 1812

Elveszett

Elveszett
a Csapó uccán Rákóczi és Árpád téig 1 drb fülbevaló gyémántkővel. Becsületes megtaláló pénzjutalom ellenében adja át Árpád tér 43. sz. 1970

Ingóságvétel

Zálogcédulát
tábori látcsöveket, alpakka étkészleteket, s régi bútorokat, régiségeket, a legmagasabb áron vásárol **Ingóságközvetitő,** ref. püspöki palota, telefon: 11-99.

Használt
6—12 hektoliteres szüretelési kádat keresek. Király, Széchenyi ucca 29. 1976

Vegyes

78 hold
földemet debreceni bérházzal — elcserélném. Cím a kiadóban 1874

Grafológusnő
biztos analizist nyujt érdeklődőknek. — Fogad Széchenyi 43. 1865

Elcserélném
központban fekvő telkes házamat földért. Érdeklődni a kitdóban. 1890

Találtatott
fiatal nőstény puli kutya, szürkés fekete, igazolt tulajdonosa átveheti Fűvészkert 6. sz. alatt. 1987

Eltünt
egy sárgás-fehér cica Fickó. Kérem Rothermere 3. alá leadni. 1981

Szőllőssy László
hittudományi hallgató egyetemi indexének megtalálója pénz jutalomban részesül kollégiumi főkapusnál. 1959

A Zenede
udvarából egy szürkés-fekete lompos-szőrű puli kutya elbent hétfőn délután. Bogár névre hallgat, aki ilyen kutyát talált, legyen szíves a portást értesiteni, jutalomban részrzesül a becsületes megtaláló Vár u. 1. sz. 1972

Ingóság eladás

Elköltözés
miatt egy sparhelt olcsón eladó. Cim: Meszes.

Mészáros
hűtő eladó Virág u. 37. sz. 1885

Vasredőnyös
kirakat, ajtók, fürdőkád eladók Magoss György tér 9. patikában. 1968 8. 31.

Egy
jó karban levő fürdőkályha eladó Mester u. 3. bádogos műhely. 1962

300 literes
ócska, de jókarban levő kád timároknak kiválóan alkalmas. — eladó Miklós u. 39. 1967

Fehér
gyermek vaságy sodronnyal 25 P eladó. Eötvös u. 48. 1956

1 szekrény,
asztal, előszoba fogas eladó Csillag 110. sz. Demke felől. 1955

Eladó házhely

Eladó
Libakertben, Szegfű u. 18. sz. a. 320 □-öl házhely és nagy tizedes mázsa, Rákóczi u. 67. sz. 1942

Eladó ház

Eladó ház
a város szívében 7 lakással, fürdőszobákkal. Virágoskert. Termő gyümölcsfák. Elsőrendű tőkebefektetés. Rákóczi u. 35. szám. 101+

Villa,
háromszobás, összkomfortos, parkírozott, gyümölcsössel és szőlővel beültetett 448 négyszögöles telken, villanegyedben sürgősen eladó vagy földbirtokkal elcserélendő. Értekezni: Nap utca 4. szám. 07 vv

Jól jövedelmező ház
reme kfeltételek mellett eladó. Havi 111 pengőt hoz, mert 1 kétszobás, 3 egyszobás, konyhás lakás és 1 üzlethelyiség van bérbeadva. Cim a kiadóban. 21 A+

Eladó
villamos végállomásnál gazdáknak is nagyon alkalmas házastelek, két szoba, konyha, kamara 2 istálló, góré, egy nagy szénás szín deszkából. Az épületek téglából, cseréppel fedve, 55vizű kút. Az egész ára 3500 pengő. Részletre is megvehető. Készpénz esetén engedmény. Bihari u. 4. szám. 105+

Villatelek,
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén, kedvező feltételekkel eladó. Kölcsönös Segélyző, Kossuth ucca 8. 104+

Villatelkek
egy 404 s egy 327 négyszögöles a Lajos király téren, közművekkel sürgősen eladó. Értekezni: Nap utca 4. 107 vv

Alkalmi vétel
kedvező áron eladó 132 négyszögöles telken három egy szoba, konyhás és két egyszobás lakással biró ház. Havi bérjövedelme 56 pengő. Cím a kiadóban. 13 A+

Homokkertben
119 négyszögöles telken 3 egyszobás és egy egyszobás lakás van. Most havi 30 pengőt hoz. Alkalmi áron átvehető, kevés pénz kell hozzá. Címet a kiadóhivatal megmondja. 18 A+

Eladó
Tócóskert, Faiskola u. 7. f. alatti ház és mellette levő beépítetlen telek, együtt, vagy külön is. A ház áll: utcai két szoba, előszoba, konyha, spájzból, lakható alápincézésből, udvari 1 szoba, konyha, spájzból. Szivattyus kut, 12 jószágra istálló, gyümölcsös, konyhakert és szőlő van a 393 négyszögöl telken. A beépithető házhely 384 négyszögöl. Olcsó ár! 108+

Jó nyugdíjnak
megfelelő jövedelmet biztosíthat magának, aki megveszi a város forgalmas fejlődő helyén azt a házat, amelyikben egy kétszobás, négy egyszobás konyhás és 1 szoba üzlethelyiségből álló lakás van. Jövedelmez havi 130 pengőt. Fele árával átvehető. Cím a kiadóban 14 A+

Eladó házhely
a Sámsoni követúttól 1 percnyire. Apponyi u. 48. szám. Négyszögöle 3 pengő. Részletfizetés mellett is. 2+

Takaros
kertségi ház, nagyon olcsón megvehető, a Bozzai telepen, — 384 négyszögöles telek, két egy szoba, konyhás lakás és egy egy szoba, konyhás lakás van benne. Kevés pénzzel átvehető. Cim a kiadóban. 16 A+

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld a vágóhídi villamos végállomáshoz három perere, részletre is eladó. A terület házhelynek is parcellázva van. Bihari ucca 4. 102+

Vargakertben
kitűnő vétellehetőség nyilt egy most renovált házra. A lakbérből a ház ára kifizethető, mert 2 kétszobás és 6 egyszobás lakásban bérlők laknak. Most havi 97 pengőt fizetnek. Jó feltételek mellett a ház azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 20 A+

Homokbánya,
a Rigó ucca elején, kövesúthoz közel, kedvező áron eladó.. A telek a kibányászás után ingyenbe marad a vevőnek. Felvilágosítás: 28-83. sz. telefonon. 11+

Jó vétel
A Salétrom uccán 115 négyszögöles telkes ház, havi 54 P bérjövedelemmel eladó. két egy szoba, konyhás és egy egyszoba, konyhás lakás 2 pincehelyiségből áll. Nem sok pénzzel átvehető. Cim a kiadóban. 17 A+

Ilyen csodavételt
még nem hallott! Nem egészen két év alatt önmagát kifizeti egy most renovált ház. Havi bérjövedelme 290 pengő. Van benne két háromszobás és 5 egyszobás lakás. Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 19 A+

30.000 pengő
értékü modern, erős, egészséges üzleti sarokház a tulajdonosok egészségi állapota miatt most csak 4000 P készpénz és 200 P havi járulékért örökáron megvehető. Csak teljes garanciaképes, komoly egyének ajánlatára reflektálok. Cim a kiadóban. 106+

Rakovszky u. 57.
és Bercsényi u. 54. sz., két uccára nyiló alápincézett, havi 100 pengő jövedelmet hozó ház villany s vízvezetékkel 109+

Kossuth ucca 49.
szám alatt ötlakásos istállós ház hat munkateremmel, kerttel, 627 négyszögöl telken eladó Tulajdonos címe a kiadóban. E 47

Mosott rongyot
vesz
lapunk nyomdája

ÓLMOT
vesz lapunk nyomdája
József királyi herceg u. 1. sz.

Kétlakásos
ház 129 négyszögl telekkel, Móricz ucca 1 sz alatt olcsó áron eladó. Bővebbet a kiadóban. E 30

Simonyi út 5. sz. villa eladó
600 négyszögöl, van rajta 2 rendbeli lakás. Tulajdonos cime a kiadóban. E 44

Egészséges
városrészen, Komlóssy út 10. sz. 519 négyszögöles villatelek, két uccára szól, eladó. Felvilágosítás a kiadóhivatalban. E 28

Eladó
Simonffy u. 39. sz. ház, 141'40 négyszögöl, van rajta 6 lakás. Cim a kiadóban. E 43

Simonyi út 7. sz. villa
888'20 négyszögöl, 5 szobás lakás és külön 1 szoba, konyhás lakás, nagy kert, tulajdonos címe a kiadóban. E 45

Szent Anna ucca 34. számú ház
418'54 négyszögöl, négy rendbeli lakás, az épület hátsó részén nagy kert. Tulajdonos címe megtudható a kiadóhivatalban. E 46

Meszena ucca 2. Könyök ucca 1.
saroktelek, 138 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség és 4 lakás Cim a kiadóban. E 40

Rákóczi u. 26. sz.
ház 291'34 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség, öt lakás, igen értékes telek. Címe megtudható a „Debreczen" kiadóhivatalában. E 42

Négyszobás,
uccai fürdőszobás és egy udvari fürdőszobás lakással biró 246 négyszögöles telekkel, Teleki ucca 77. alatt, szép ház, garázs is van benne, most olcsón megvehető. Tudnivalókat a kiadóhivatalban. E 31

Gyönyörű
ötszobás lakással biró 293 négyszögöles telkes ház, méltányos áron eladó. Jókai ucca 9 C. — Közelebbit a kiadóban. E 27

Pompás
helyen szép telek olcsón megvehető. Komlóssy út és Dóczi ucca között az egyetemi atletikai pályával szemben fekszik, 864 négyszögöl. Három parcellában is eladó. Cim a kiadóban. E 29

Adómestes ház
2 lakással népfürdőnél eladó, földdel cserélek Baksai, Sándor ucca 6. sz. 1947 8. 31.

Kossuth ucca 49.
szám alatt ötlakásos istállós ház hat munkateremmel, kerttel, 627 négyszögöl telken eladó. Tulajdonos címe a kiadóban. E 47

Eladó
a Nyil u. 9. számú ház. 1928

Kitűnő jövedelmet hoz
158 négyszögöles telken fekvő ház, két háromszobás lakásból áll,

Kitűnő
állapotban levő 3 személyes DKW és 2 személyes Fiát Balilla autó, továbbá 500-as Puch, Ariel és BSA motorkerékpárok és egy darab kitűnő állapotban levő 4 személyes DKW autó eladó. Szoboszlay-nál, Széchenyi utca 24. 1216 vv

Kitűnő jövedelmet
hoz 158 négyszögöles telken fekvő ház, két háromszobás lakásból áll, most renoválták, havonként 172 pengő bért hoz. Kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó. Cim a kiadóban. 22 A+

most renoválták, havonként 172 pengő bért hoz. Kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó. Cim a kiadóban. 22 A+

Földbérlet

Látóképnél
10 hold tanyásföld kiadó. Péterfia-dülő 46 Értekezni Patay u 11. sz. 1680

Kiadó
nyolc és fél hold föld Cucába. Értekezhetni Péterfia 40. 1948

iKadó
16 és fél hold tanyával. Értekezni Köntösgátsor 13. sz. 1945

Eladó föld

Zeleméren,
Lorántffy kertben, 12 magyarholdas ingatlan, melyből 1 hold termő szőlő, 3 hold termő gyümölcsös, masszív alápincézett lakóházzal, gazdasági udvarban, istállóval, szivattyús kúttal, jutányosan eladó. Befektetésre igen alkalmas. Érdeklődni: Honvéd ucca 28. 1234 vv.

Eladó
Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmason 54 kat hold prima tanyásföld. Értekezni: Czeglédy Lajos, Hajdúszoboszló, Rákóczi utca 74. 591 vv

Eladó állatok

Méhcsaládok,
kaptárakkal, nagy és kisboconádi, továbbá nagy és kisboconádi üres kaptárak, pergetővel eladók., Honvéd u. 28. szám. 134 vv

Eladó
39 drb 7 hónapos szimultánozott, miskárolt süldő. Megnézésére jó vonatjárás — Ebes 42 Tolvaj. 1875

2 darab
egy éves sertés eladó Nyulas, Százados u. 7 1943

Szerkesztésért felelős:
PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős:
IFJ. SZIGETHY GYULA
igazgató
Kiadja és nyomja a
TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető:
SZIGETHY KÁROLY